

REDACȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10
Pe 1 lună .. 2

Nrîi de Duminică pe
an 4 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 3.

Invățături.

(*) În altă parte a foii noastre dăm amănunte despre vărsarea de sânge întâmplată Duminică la Nándorhegy (Ferdinandsberg), comitatul Caraș-Severin.

Cele ce ni-se împărtășesc, ne umplu de întristare. Intre jertfele căzute, sunt și români bărbați în floarea vârstei, pe urma cărorora plâng văduve și orfani.

Ear durerea noastră e cu atât mai mare, cu cât nefericiții au căzut nu într-o luptă în care să-și fi apărat drepturile, ci s'au stins atâtea vieți din pricina necunoașterii legilor și slăbiciunii celor mai mulți oameni săraci: beția.

Legea oprește adică pe ori-cine a pune mâna pe arma jandarmului. Tot așa, e oprit a pune mâna pe însuși jandarmul; în astfel de împrejurare jandarmul are drept să se folosească dearmă: să împuște ori să înfigă sulita.

Cel care s'a legat d'un jandarm a fost beat. Până să-l descalțare ceilalți mai treji, jandarmul a căzut la pământ. Ceilalți jandarmi însă au crezut că jandarmul e desarmat. După regulă, aveau drept să împuște... nu însă înainte de a încerca întâiu a face rînduială cu vorba.

Judecătorul și cei în drept, trimiși la fața locului, vor descoperi întru cât jandarmii au călcat și ei legea. La toată întâmplarea, ei s'au pripit și vor avea să răspundă.

Ce folos însă pentru noi, Români, dacă unul ori doi jandarmi ajung o lună două închiși?!... Prin asta nu învie frații noștri împușcați, nici nu se alină durerea celor în jale.

O învățătură putem trage însă cu toții: poporul neștiutor de legi să nu se ia după vorbele nesocotite ale oricărui tras-împins. Iată, și la Nándorhegy, lucrătorii s'au luat după sfaturile unui socialist de cei neștiutori de lege, a ținut adunare fără vre-o îngăduință, fără măcar a înștiința antistia cel puțin. În adunare socialistul fără știință de cauze (unul cuminte altfel ar fi făcut și vorbit) i-a îndemnat la câte toate, oamenii s'au înfierbântat și gata a fost năcazul.

Noi Români avem fruntașii noștri, cari luptă să lumineze poporul și să-i ușureze năcazurile și nevoile. Frații dela sate au îndeezebi conducători firești: pe învățători și preoți. După aceștia să se ia, iar nu după sfatul a te miri ce vântură-țară, care azi e aci, mâine sfântul îl mai știe unde.

De câteori frații dela sate s'au luat după îndemnul āstor-fel de „predicatori”, năcaz

mare au pățit. Să ne aducem numai aminte de Alesd, unde căzut-au, d'asemeni, 30 Români de ploaia gloanțelor și alți mulți ajuns-au în grea robie... Numai și numai pentru că s'au luat după sfaturile unor străini de neamul nostru, lăsându-se ademniți cu vorbe deșerte și nevoind să știe de lege.

Se vede însă treaba, că trebuie să pățim noi multe, nu-i destulă o pățanie, până să învățăm minte.

Ne folosim deci și de acest prilej, pentru ca să facem luători aminte pe frații de pe sate: să se ferească mai tare decât de foc și de apă a intra în ceartă cu jandarmii. Ne caută ei și singuri destulă pricină, să nu ne mai îngreunăm starea legându-ne noi de ei.

Și la alegeri — de ori-ce fel — și la alte privilegii, să ne ferim de ei și ori-ce năcaz am avea, să ne ducem nu la străinul prost, ci la părintele nostru cel bun și milostiv: la preotul satului, că acesta de bună seamă numai pe cale bună ne va îndrepta.

Câtă vreme așa vom face, de multe rele ne vom ști pazi.

Széll De două zile în cercurile politice în Viena și Budapesta se vorbește că noul guvern unguresc îl va face Széll. Incurând adică baronul Fejérváry își va da demisia și M. Sa va încredința puterea lui Széll.

Se dau deja și amănunte: Széll ar fi chemat în curând la audiență. Calea spre putere i-ar fi netezit-o contele Andrússy, care zilele trecute a fost la Viena și a vorbit în taină, cu ministrul de războiu Pittreich, căruia i-ar fi dat un memorandum cu privire la afacerile militare.

În aceeași vreme ziarele din Budapesta scriu că M. Sa ar fi zis: „Cât voi trăi, de coaliție nu vreau să știu”. La bursa din Budapesta valorile ungurești au și scăzut Mercuri.

Credința obștească este că dacă în următoarele 4-5 zile nu se va face înțelegere, va urma — absolutizmul, domnia militară.

Alegerea dela Dobra. De două zile înalta Curie din Budapesta debate asupra protestului înaintat de mai mulți Români împotriva alegerii de acum e anul la Dobra, unde, se știe, Ungurul Lazar a fost ales numai în urma mai multor volnicii ce ar fi săvârșit puterea fibirăiască, dar mai ales președintele.

Azi ori mâine Curia va aduce judecata.

Guvernul din Viena este și el în mare strâmtoare. Derschatta și Patzak, ca reprezentanți unul al Nemților naționaliști, cestalalt al Cehilor, au declarat că nu intră în guvern. Cehii numai așa sunt învoiți să spriginească pe Gautsch, dacă se face în Moravia o universitate și peste tot, dacă dreptul limbei cehe se recunoaște pe toată linia, lucru ce nu le place Nemților.

Dela adunările populare.

De Ioan Russu-Șirianu.

III.

În lupta grea ce s'a purtat anul trecut pe vremea asta, Români din cercul Șiriei și al Chișineului se minunaseră și încălziseră nu atât de vorbirile deputaților aleși, cât de ceea ce le grăiau doi țărani din Șiria: Nicolae Lăzărescu și Iova Amar. Căci, la urma urmelor, domni mai văzuseră și auziseră ei vorbind... „Asta li-e meșteșugul! D'aceea învață atâta carte!... Dar țărani, dela coarnele plugului să vorbească întocmai ca din carte”, asta nu s'a mai pomenit. Merse vestea ca de minune. Iar în unele sate de pe luncă țărănilor nici nu le veneau să creadă că și țărani ce mă însoțeau sunt „plugari...” „Ci vor fi niște domni îmbrăcați în șubă...”

Drept vorbind, mă minunam și eu, măcar că Nicolae mi-e prieten din copilărie iar Iova fin, va să zică îi cunosc de când mă știu. Prilejul acela de luptă înălțătoare pentru neam, prilej pe care nu-l avusesem până atunci, îi făcuse însă vorbitori așa de străluciți, încât mă podideau lacrimile ascultându-i, marea mulțime sta ca încremenită, iar când o covârșia fiorul de însuflețire, isbucnea în strigăte, că socoteai să deștepte și morții. La toată întâmplarea zguduise inimile așa fel, că nu mai era vorba să codească cineva ci ca o înaltă poruncă merse vorba să fim împreună, că altfel nici Dumnezeu nu ne iartă!... Sub geana bătrânului meu prieten Veliciu strălucea, se juca roua de lacrimă iar prietenii mai tineri Dr. C. Ardelean și Dr. G. Popovici clătinau din cap a minune și în tăcerea sfântă cum îi ascultam, ne strângeam mâinile bucurându-ne că a dat Dumnezeu neamului nostru astfel de plugari.

Stăpânirea se luase și ea de grije. Văzând însuflețirea ne mai pomenită — mai ales după ce era lămurit că am câștigat și cea mai mare comună, Socodorul, cetatea tare a domnilor de Unguri — încercă să oprească pe Nicolae și Iova a vorbi și ei la adunări... Ci să vorbesc numai eu, căci ei — aștia... Bieții notari și birae stăteau însă cu porunca în mână, nu îndrăneau să zică măc în fața valurilor puternice de țărani care ținea s'audă vorbind șuba...

Și până n'am ajuns la Lugoj, astă toamnă, și eu așa am crezut: fratele Nicolae Lăzărescu și finul meu Iova Amar sunt cei mai buni grăitori țărani. După-ce am văzut și ascultat pe țaranul bănațan în adunarea dela Lugoj, am mărturisit cu bucurie că și în Bănaț sunt țărani cari în ce privește vorba sunt măestri.

Închinare desăvârșită a trebuit să aduc însă în Bilhor, după ce am vorbit cu Ioan Dragoș din Ursad și am ascultat pe Ioan Chișdea din Lunșoara.

Pe Ioan Dragoș l'am întâlnit într'un birt, la Șoim. Era o vreme grozavă: ploaia, tina până în genunchi, Crișul revărsat și întuneric cumplit. În tovărășia prietenului Dr. T. Mihali și a tinerului Dr. D. Lascu, ajunsesem cu căruța popii din Cochiuba la Șoim, ca d'acolo pe calea ferată să mergem la Beiuș. Până să vie carul cu foc, mai era mult și la stație — beșnă. Am trecut deci drumul, la birt. În jurul unei mese stăteau niște

„Janus” institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață

pentru Austro-Ungaria.

Informațiuni îndatoritoare dă: Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lerchengasse Nr. 17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora aceluși capitalul anual trece în favoarea celui asigurat. Premii eștine.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de război. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Starea de asigurare	111.000.000 eor.
Numere de asigurare plătite până acum	56.000.000 ..
Averea institutului	31.000.000 ..

Români. Nici în samă nu ni-au luat, când am intrat în fumăria aia mare. Li-am dat însă binețe, li-am spus că suntem Români și că venim dela adunarea din Cociuba, unde lucruri frumoase s'au săvârșit. Nu știau atunci unde să ne așeze. Cel mai bătrân, Ioan Dragoș («cuseru cu popa din sat») a închinat în sănătatea noastră, ni-a spus că știau și ei de adunare, dar au trebuit să fie pe acea vreme în Beiuș... Eu li-am răspuns... În sfârșit am dat în politică.

Și vorbia așa de cuminte bătrânul Dragoș, încât nu știam să ne minunăm îndestul.

«Ce vor koșutaniți», zicea. Să năcăjească pe M. Sa, om bătrân și cu atâtea griji? Vezi, eu n'am învățat carte, dar așa cuget cu creerii mei: noi Români facem mai cuminte, că noi bine știm, țara fără dare și fără cătane nu se poate. Ci noi dăm ce se cuvine împăratului și nici cu Ungurii nu pricină căutăm. *Noi nu cerem decât lege*, noi nu vrem să luăm țara, ci s-o stăpânească M. Sa și toată vița lui în pace și sănătate. Da koșutaniți vreau să ia dela M. Sa țara. Asta nu-i cu cale!...

Intrebându-l cum a ajuns la judecata asta, ni-a răspuns: «Așa socot eu cu creerii mei... Dar să vezi, mărite domnule, că așa scrie și la «*Tribuna*»... Ni-o citește părintele, cuscrul, seara. Doamne, doamne, cum se luminează poporul!»

Asupra aceluiași lucru Ioan Chiușdea din Luncoșoara, spunea: «Noi, mărișilor domni, nu-l povestim pe împăratul, căci așa credem, nu e cu cale copii să ridice mâna împotriva părintelui. Ear noi pe împăratul îl socotim părinte, care de 57 ani ține pace și nu lasă vărsare de sânge între popoare... Noi avem un Dumnezeu în cer și un împărat pe pământ! Dumnezeu ne dă sănătatea ear împăratul ține schiptrul și păzește să ni-se deschidă și nouă oameni cu lumină și lege...»

Mai luminos nici un om cu carte n'ar putea să arate gândul și simțirea obștească a Românilor.

A lupta alături de asemeni țărani, a petrece printre ei, este o plăcere nespūsă.

Tot așa de adevărat este, că prin adunările populare ținute nu numai s'a deșteptat poporul, mulțimea mare, ci noi cărturarii am avut prilejul fericit să ne convingem ce comori avem în popor, ear din sânul acestuia, dintre țărani, au ieșit la iveală bărbați cu minte ageră și cu inimă caldă, încât îndoială nu mai incupe: cu astfel de frați pornind la luptă, isbânda n'are să întârzie.

26 Ianuarie.

— Despre Criză. —

Azi se împlinesște anul de când guvernul Tisza și întreg partidul liberal a căzut în alegeri. Și de un an kossuthiștii și celelalte partide întovărășite cu ei, au numărul pentru a putea cârmui, dar nu vor să ia puterea, fără a li-se dă ce earăși M. Sa nu poate dă, fără a-și tăia creanga de sub picioare.

Și astfel de un an țara e într'un hal cum n'a mai fost, dar n'a fost nici altă țară din lume.

Ca să se facă înțelegere, iarăși nu prea sunt nădejdi.

Fejérváry în Viena.

De trei zile întâiul sfetnic al M. Sale e la Viena, unde a fost primit de M. Sa. Se zice, că a dus cu sine un memorandum în care arată condițiunile, sub cari coaliția ar fi învoită a forma guvern.

Pe de altă parte însăși foile coaliției scriu, că nu e nădejde, ca M. Sa să primească El memorandum dela partidele întovărășite, ci

*) Adică cei din partidul lui Kossuth.

M. Sa va chema în audiență pe Andrassy și-i va spune pentru cea din urmă oară, cum crede să porceadă coaliția pentru a se face pace în țară.

Dacă partidele întovărășite nici după aceea nu se vor cuminti, M. Sa arunca toată răspunderea în sarcina lor.

Către popoare.

Se vorbește d'asemeni, de mai multe zile, că M. Sa are de gând să adreseze un manifest către popoarele sale, arătând în această scrisoare starea îngrijitoare la care a ajuns țara în urma purtării lui Kossuth și a tovarășilor săi.

După acestea ar urma domnie militară.

Andrassy în Viena.

În Budapesta a sosit știrea că Andrassy a primit invitare de a se înfățișa înaintea M. Sale.

Dacă știrea se adeverește, e un semn că la Viena tot se mai crede încă și sunt nădejdi că în cele din urmă se va face înțelegere.

Instalarea din Bars.

Eri s'a făcut instalarea în Aranyosmarót, reședința comitatului Bars. După-ce nu s'a înfățișat nici un membru din congregație și nici un funcționar, fișpanul *Sényi Kálmán*, l'a numit pe funcționarul din minister, care a venit cu dânsul, de protonotar, iar pe secretarul său de notar și a depus în fața lor jurământul.

Orașul a fost formal asediat. Mai multe companii de infanteriști, husari și vre-o sută jandarmi pazeau ordinea. Toate casele au arborat stindarde negre. Prăvăliile erau închise, pe uși cu afișe: «Din cauza doliului național, închis.»

După ce și-a terminat treaba în sala comitatului, fișpanul însoțit de cei doui cu cari a venit, a plecat cu trăsura la gară prin cordon militar. Mulțimea l'a huiduit, dar altă nenorocire nu i-s'a întâmpiat.

Coaliția și Români.

„Aradi Közlöny“ de azi publică, după foile din Budapesta știrea că Francisc Kossuth n'ar fi primit încă nici până acum răspunsul partidului național român la invitarea să ia pe azi parte la întrunirea partidelor ungurești în afacerea rezerviștilor.

Foile ungurești ori nu știu cele petrecute ori că întortochiază lucrurile dinadins.

Kossuth nu numai că a primit răspunsul președintelui clubului național român, dar așa se vede, nu-l arată căci nui vine la socoteală, ci din scrisorile foilor ungurești se vede cât de mult coaliției i-ar plăcea ca Români să între și ei într'o tabără cu dânsa.

Din comitate.

Lugoj, 12/25 Ianuarie 1906.

La 25 c. s'a ținut congregațiunea extraordinară a comit. Caraș-Severin, convocată mai ales în chestiunea rezistenței municipale.

Ce a fost de prevăzut, s'a întâmpiat.

Gălăgioșii de odinioară au desarmat și drept pupază pe colac au mai votat și încredere protocolară comitelui suprem, care... prezentase apelații contra hotărârilor anterioare.

Astfel beșica de săpun s'a spart în comitatul

acesta. Cu încetul va reveni totul la vâgășul trecut.

Mai mult n'avem de zis.

Membrii congregaționali, aparținători partidului național român, au afirmat și de astădată pozișele lor principială luată prin declarația ce au dat-o în timpul său.

Dl Coriolan Brediceanu a tăiat în carne vieșloș magistrul seu discurs, în care a dat un expozicișter-caleidoscopic al situațiunei, în care a adăunat nenorocita politică de guvernament țeara.

Un singur protest n'a resunat contra expozicișterilor dlui Brediceanu.

Dl vice-comite a dat o declarație corectă în chestiunea pretinselor *revolte românești*, respingând cu indignare insinuările grețoase ale iperșovinistilor din Budapesta. Ca merit al dlui vice-comite subliniam, că a făcut această declarație din îndemn propriu.

Tot dl vice-comite a elucidat starea faptică a băii de sânge dela Ferdinandsberg, recunoscând că întreaga nenorocire s'a provocat prin nesăbuitele agitații ale de actualul guvern prea alintatilor socialiști.

Telegrame.

Furtuni îngrozitoare. Fiume, 25 Ianuarie. De trei zile furtuni îngrozitoare stăpânesco marea. Corăbiile nu pot să-și facă drumul în «Coronia» care trebuia să sosească eri, înștiințat cu telegraf fără sârma, că nu poate sosi, ci stă în marea largă, fiind valurile nespūs de mari și de furioase. Pe acest mare vapor sunt numeroși cari se întorc din America, unde n'au căpătat de lucru. Sunt într'o sărăcie cumplită.

Bancrută frauduloasă. Budapesta, 26 Ianuarie. Face colosală senzație bancruta frauduloasă a Salomon Strauss, mare negustor de piei. S'a descoperit nu numai înșelătorie, falsificare de camburi și furțișag, dar și spargere.

Calea mântuirii.

De Iosif Stanca.

Urmărind cu luare aminte deșteptarea poporului nostru, fără îndoială vom afla că bărbații nostri de frunte, providențiali chiar, au dat totdeauna prea puțină însemnătate afacerilor noastre școlare, adevăratei culturi, din care isvorește adevărata bunăstare și fericire a unui popor.

Dacă afacerile noastre școlare ar fi avut adevărați apostoli, gata de jertfă, prin atâtea decenii dela organizarea noastră, fără îndoială că astăzi nu am fi în starea în care suntem.

Trebuie să mărturisim că cultura noastră e greșită din temelie. Înainte de a avea școale, sate cu învățatori, bărbații inflăcărâți ai neamului nostru au fondat «Societatea pentru fond de teatru român», «Asociațiunea pentru cultura literatură poporului român», așezăminte cu titlu de a împrăști științele și artele. Dovadă că poporul nostru n'a fost copt pentru aceste așezăminte e că și aceste astăzi numai vegetează.

Nu se poate trage la îndoială bunăvoința baților, cari au dat viață acelor instituții. Acele au izvorât din idealismul și din inimii lor și astăzi suntem mândri că le avem. E vorba numai că totdeauna ne-au lipsit oameșii practici și niciodată n'am învățat din pășaniașii tora.

Adevărat că instituțiunile aceste au adus roșmănoase în decursul timpului, dar acestea precum era firesc — n'au izvorit atât din înșelăciunea poporului, ci mai mult din însufleșii claselor culie.

Mersul natural al culturai noastre era să se înființat în locul întâiu un fond pentru aju

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând la prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albe
liferant de curte a A. T. S.
archiducelui Iosif
Arad, str. Atczél Péter Nr
Telefon de oraș și com. 28

Școala școlilor; în locul al doilea s'ar fi putut înființa «Asociațiunea» și numai în locul al treilea «Fondul de teatru român». Dacă s'ar fi ținut calea aceasta, am fi ajuns acolo, că ceea-ce s'ar face astăzi într'un deceniu s'ar fi putut ușor să se face într'un singur an. Despre aceasta ne putem convinge din împrejurarea că alte popoare conștiente cu noi n'au aceste instituțiuni, dar dacă au avut și au școale bune sunt mai înainte în cultură; pe când noi cu «Fond de teatru» și «Asociațiune» suntem mai înapoiți, având la coadă numai pe bieții Ruteni.

Aceste sunt ideile ce ne preocupă în fața aspirațiilor noastre de valoare, aspirațiilor noastre nu mai puțin ideale, decât a înaintașilor noștri. Acestor bărbați binemeritați, ca un cuvânt profetic răsună glasul încercatului luptător Eugen Brote: Să vă întoarceți la matcă! Școala este cânddevărată temelie pe care clădind înainte, vor veni toate dela sine.

Cât adevăr, ce tristă realitate în calculii acestui eminent bărbat! Datele referitoare la analfabeții de naționalitate română sunt îngrozitoare, în fața cărora nu poate fi om cu durere de inimă, pe care să nu-l preocupe afacerile școlare. E o rusine pe neamul românesc că în veacul poreclit «al luminilor» mai există sate românești, fără școale și fără dascăli. E un păcat strigător la cer pe neamul nostru că nu poate deslega «enigma» umilii veci nedeslegată, cu solvirea regulată alor 600 de cor. anual pe seama unui învățator, care sumă înzecit își aduce roadele sale.

Avem atâția analfabeți pretutindenea. Fiind vorba că la câștigarea drepturilor politice se va plina de basă scrierea, ce chemare sfântă, ce țelină stăgrea de brădat are dascălul! Astăzi nu e de ajuns cursul regulat de zi, ci i-se cere fiecărui dascăl de a strânge în jurul său pe tineri și bătrâni în serile de iarnă ca să-i învețe măiestria scrisului, căci neștiința pe lângă sine va aduce și o pierdere însemnată națională. Aceste jertfe dascălul le aduce bucuros pe altarul națiunii, dacă vede că la rândul său și el e plătit și cinstit.

Mai este încă un rau, care contribuie la lăfșirea neștiinței în popor.

Cea mai mare parte din tinerime, absolvând școala nu mai ia în mână o carte — fiind că nu le permit împrejurările să-și cumpere — până ce se trezește că nu știe nimic din cele învățate. Ce părhie națională s'ar aduce, dacă în mână fie cărui absolut s'ar pune o carte bine scrisă, o mică enciclopedie de cunoștințe trebuincioase în viață, o adevărată «Carte de aur», în care să fie atâta adevăr, atâta dragoste, în cât să fie în stare de a o ceii de o sută, ba de o mie de ori. Să fie tare legată, în piele, închisă în copcii, ca să poată rezista și ploii din traistă, și pulberii de pe grindă. Prin aceasta am putea salva pe mulți, foarte mulți din ghiarele întunecului. Editarea acestei cărți ar reclama o sumedenie de artice materiale, dar aceste ar aduce în curând roade bogate.

În direcția aceasta ne îndeamnă și dl Brote să ne cheltuim puterile și nu în «disperderi prin măcinările pustului».

Trăim în vremuri grele, când sunt în primejdie cele mai scumpe așezăminte ale noastre. În zilele acestea mai încercate ale neamului nostru totdeauna cărimis Dumnezeu pe omul cel ales, ca prin gura sa să ne vie mântuirea. Cuvintele dlui Brote s'ar putea numi cuvinte profetice — și când acestea se vor împlini putem ști, că nu e departe mântuirea!

O știre bună.

Privitor la concertul și balul pe care-l va aranja tinerimea cultă aradană, ni-se comunică următoarele: Comitetul aranjator, în frunte cu Dr. C. Iancu, avocat, a hotărât ca petrecerea și concertul să se țină Joi 22 Februarie.

Fiind vorba de scop filantropic — ajutorarea școlii de fete — marele nostru artist Dumitru Popovici, directorul Conservatorului de muzică din București, celebrul bariton admirat în lumea întreagă, a consimțit să dea valorosul concurs. Mult s'ar bucura, d'asemeni, societatea aradană și cei din jur, dacă tinerimea va putea obține și concursul d-nei Lucia Cozma, care astă-vară, la serbările din Sibiiu, în opera «Moș Ciocârlan» a încântat floarea întregii românimi adunată acolo. Ne place a crede că doamna Cozma nici nu va refuza să dea binevoitorul sprijin unui scop nobil.

Măcelul dela Nándorhegy.

Raport special. —

Socialiștii și greva lucrătorilor dela fabrica de fer de Ferdinandsberg (Nándorhegy). — 8 bărbați împușcați și rămași morți înaintea cancelariei fabricii. — 5 bărbați grav răniți și cinci ușor răniți.

În ziua de «Anul-Nou» președintele socialiștilor din Lugoj — la invitația lucrătorului Fazekas și soții, au sosit în Ferdinandsberg și în păduricea numită «Gaiul Malului» au ținut o adunare socialistă, al cărei rezultat a fost că, peste 120 de lucrători s'au înscris ca membrii ai partidului socialist.

Despre ținerea adunării n'a fost avizată, — dară nici cunoștință n'a avut autoritatea comunală.

Adunarea și hotărârile ei s'au ținut în taină și numai la vre-o 4 zile a ajuns la cunoștința administratorului societății că s'a ținut amintita adunare și că între lucrători sunt unii cari cu zel neobosit agită pentru înscrierea tuturor lucrătorilor în partidul socialist.

Administratorului după mari efortări îi succedă prin mijlocirea a doi lucrători, a câștiga lista celor înscriși și a afla pe inițiatorul și agitatorul principal — în persoana ungerului Fazekas, care deși numai de 7 luni lucrează în fabrică, — însă în acest scurt interval cunoscând nemulțămirea lucrătorilor față de mitarnicia măestrii ai diferitelor ateliere; — folosindu-se de aceasta împrejurare — și cu ajutorul vorbelor necontrolate ale socialiștilor din pădurice — în câteva zile se face stăpânul lucrătorilor germani, slovaci și români, — proverbiali prin purtarea pacinică și supunere exemplară față de autoritățile societății.

Directorul central din Kalán care se afla în obicinuita inspecționare a fabricii, împreună cu administratorul — Sâmbătă în 20 l. c. st. n. îi abzice lui Fazekas lucrul. Cei 500 de lucrători la signalul dat de dânsul — părăsesc atelierele — și proclamază greva generală.

Duminecă dimineața toți lucrătorii îmbrăcați sărbătorește se prezintă înaintea cancelariei și pun condițiunile:

1. Fazekas să fie primit în lucru.
2. Cei doi trădători să fie înlăturați din lucru.

Sosește protopretorele Tabajdyi din Caransebeș — și încep pertractările între esmișii lucrătorilor și administrația fabricii.

Fazekas este detinut cu ajutorul gendarmeriei din Ohababistra, constătătoare din 4 gendarmi și 2 soldați ai reg. 31 împărțiți pe lângă aceasta gendarmerie.

Ajungând la cunoștința lucrătorilor arestarea lui Fazekas, nemulțămirea crește și lucrătorii pretind slobozirea lui Fazekas.

Neputându-se ajunge la înțelegere lucrătorii cu administrația fabricii — protopretorele pela orele 5 și jumătate d. a. părăsește fabrica — spunând lucrătorilor că, merge la locuințele celor doi lucrători și va înzista ca să abzică de bunăvoie din lucru — însă și Fazekas va fi scos din lucru.

Gendarmeria rămâne în ajutorul administrației societății.

Mulțimea lucrătorilor după mărturisirea persoanelor neinteresate — era liniștită, — însă prețindea slobozirea lui Fazekas.

Imediat după plecarea protopretorei doi lucrători germani Ioan Pitel și Mihail Pinsner în stare de beție, voiesc să smulgă unui gendarm arma, — gendarmul lunecând cade; la ceea-ce îndată au urmat descărcarea armelor și 8 lucrători au rămas morți la fața locului; 10 înși mai greu și mai ușor răniți.

Ioan Titel și-a plătit cu viața prinderea baionetei — însă pe lângă dânsul cei 7 au fost cei mai harnici, cruțători și morali lucrători au căzut jertfă armei ucigătoare.

Zeci de orfani deplâng pe iubiții lor părinți și susțitorii lor. Ce vor face acele suflete nevinovate???

Lucrătorii români deplâng pe colegii lor: Nicolae Simonescu, Nicolae Românu și Ioan Birău, cari în toate privințele au fost adevărat model. Doarmă în pace aceste suflete nevinovate.

Seara la 10 ore a sosit o companie de soldați dela reg. 43 din Caransebeș sub comanda căpitanului Kramner.

Luni și Marți s'a făcut cercetarea din partea protopretorei Tabaidy — sosind Luni seara și vice-comitele Fialka.

Mercuri au fost înmormântate nefericitele victime.

Beția celor doi lucrători a fost cauza acestui măcel îngrozitor. Pacinicilor lucrători nici prin minte nu le-a trecut vărsarea de sânge.

Ca de încheiere vă zic vouă fraților români din Ferdinandsberg — păziți-vă de beție și nu dați ascultare tuturor veneticilor; ci în toate năcazurile voastre vă încredeți în ajutorul și întervenirea adevăraților voștri conducători.

Nădăduim că, administratorul fabricii dl Ioan Trompler — cu cunoscuta-i energie și dreptate va disciplina pe măestrii cei mitarnici — restabilind pacea și încrederea lucrătorilor față de autoritățile fabricii.

Bistreanul.

Din străinătate.

Alegerile din Anglia. După telegramele din Londra până acum s'au ales:

- 278 liberali,
- 36 din partidul muncitorilor.
- 79 naționaliști.
- 117 conservativi.

Total: 510.

Majoritatea liberalilor în proporție cu partidele celelalte 46 (278:232). dacă adăugăm și partidul muncitorilor (36), atunci majoritatea e de 118 (314:196). Ținuta viitoare a partidului muncitorilor în general preocupă mult opinia publică a englezilor; eri ministrul president Campbell-Bonnerman (în Lambert), și Chamberlain (în Hares Orven), au pertractat tot această chestie. Ministrul president în vorbirea lui a spus următoarele:

Dacă Chamberlain a profetizat înfrângerea, atunci pleacă diu presupunerea că-i va reuși să câștige partidul muncitorilor pentru înființarea vămii de ocrotire. Eu — zise ministrul president — eu nu mă tem nici de Chamberlain, nici de luptătorii casei de sus și resping presupunerea, că deputații partidului liberal al muncitorilor ar fi dușmani ai averii. Ear Chamberlain a dezvoltat ideea, că reforma vămii e singurul mijloc pentru a depărta primejdia, care amenința comerțul și lucrătorii Angliei. Poporul a fost un timp în rătăcire, dar fără îndoială nu peste mult se va desmetici și atunci va veni la rând învingerea uniștilor.

Londra, 24 Ianuarie. În Worcester a fost ales Auster Chamberlain cu 11.129 voturi, față de Morgan candidat liberal, care a avut numai 5763 voturi.

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.

(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colandări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserial în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Insemnare privitoare la plă- tirea lucrărilor notarilor.

	Cor. fil.
1. Contract ori invoială	
a) dacă averea nu trece de 500 cor. se plătește	4
b) dacă averea este de 500—2000 c. se plătește	6
c) dacă averea trece de 2000 cor. se plătește	8
2. Rugare, apelată (afară de cele de sub 16 se plătește	4
3. Transcrieri pentru fiecare pagină se plătește	.50
(pe fie-care p. trebuie să fie cel puțin 32 șire)	
4. Atestate, dovediri în afaceri de dare, dovezi în casuri de focuri	1
5. Obligațiuni	
a) până la 500 cor. se plătește	1
b) peste . . . 500	2
6. Cuite	.40
7. Invoieli de a se șterge datorii	
a) până la prețul de 100 c.	1
b) dela 100 cor. în sus	2
8. Pentru copia autentică a coalelor de cadastru se plătește	2
9. Rugări în afaceri de cătanie	6
10. Rugări în privința dovedirii dreptului la ceva, se plătește	2
11. Redactarea mapei unei averi dacă este deosebit și nu se cuprinde în contractul făcut de notar:	
a) dacă mapa e numai despre o avere ori o parte (parcelă) dintr'o avere	1
b) dacă sunt mai multe parcele, după fie-care se plătește	.50
12. Traducerea în ung. a cărților de botez	1
13. Descrierea de persoane	.40
(cele trebuincioase la cererea de pasaport se fac fără plată)	
14. Pașus pentru vite (ori câte ar fi) transcrierea de pașus	.10
atestat de sănătate scris pe pașus	.06
(Banii pentru pașusuri merg în lada satului)	.04
15. Prețuri	
a) până la 500 coroane	2
b) . . . 1000	3
c) . . . 2000	4
d) . . . 6000	5
e) . . . 8000	6
f) peste . . . 8000	8
16. Apelate în afaceri de dare, stampe și alte asemenea lucruri:	
a) dacă rugarea e în afacere de 20 cor. în jos se plătește	1
b) dacă rugarea e în afacere până la 50 coroane se plătește	2
c) dacă rugarea e în afacere dela 50 coroane în sus, se plătește	3
17. Mărturisirile socrinelor de camătă se iau la protocol fără plată.	
18. Identitatea personală ori vidimarea subscriserii se plătește	1
19. Imputerniciri și declarațiuni	1

În numărul viitor vom da însemnările privitoare la prețurile pentru lucrări în afaceri de lăsământuri și moșteniri și a lucrătorilor.

Cât însemnăm, atâta arc drept să ceară notarii, și nu mai mult. Atâta e hotărât dela vicișpanie.

Contra armatei rusești.

Generalul Terpițki, care a comandat al doilea corp de armată în Mandșuria, a murit nu de mult la Cannes, în urma rănilor primite.

Generalul Terpițki a fost unul din ostașii de frunte ruși, care a avut curajul, să spună cu mult înainte de începerea războiului, tot adevărul în privința relei stări a armatei și a furturilor din armată.

Încă de acum zece ani, generalul scrisese un răspuns revistei «Messenger d'Europe», una din cele mai bune reviste rusești. Revista pusese citorilor sei următoarea întrebare: «Cum se face că armata rusească n'are nici un general la înalțime?»

Generalul Terpițki răspunsese îndată, dar abia acum după ce s'a dat libertatea presei, răspunsul său a putut fi publicat.

Generalii nu cad din cer, raspundea generalul Terpițki, ei sunt fructul armatei, carnea și sângele ei. În aceasta privință regimul birocratic a făcut ca armata să fie steapă; sub influența sa armata rusă a încetat de a mai produce buni generali de campanie, dar în schimb a produs o pleoră de generali, care va duce desigur armata la înfrângere.

«Ofițerii din gardă, afirma generalului Terpițki, erau todeauna siguri că vor fi numiți la comandamente, cu toate că erau proști și prea bătrâni.

«Un general bătrân de 78 de ani, dela curte, care de zece ani nu mai încălcase pe cal, a marturisit însuși că în viața lui nu avusese răbdarea să citească o carte despre arta militară, și că de altfel, aceasta era de prisos: ajunge să privească pe toți subordonații săi ca pe niște sclavi.

În fruntea celei de a treia circumscripțiuni militare a stat ani îndelungați un foarte bătrân general, care nici nu se mai interesa de lucrurile privitoare la armată. El lasă toată grija administrației în mâna adiutantului său — un leneș și depravat.

În 1900, acest general, care comanda divizia 4-a, era fiziceste așa de slab, că inspectând brigada generalului Terpițki, rămânea în landoul său, si-îindu-se să fină ochiideschiși.

O mulțime de asemenea generali, cari nu se puteau ține pe picioare s'au dus în Mandșuria să se bată cu Japoniezii.

Într'o zi, scria generalul Terpițki, am asistat la niște manevre pe cari le conducea generalul N...; era beat și trata pe toți ofițerii puși sub ordinele lui brutal și grosolan. I-am spus că n'am nici o încredere într'o armată ce se lasă să fie tratată astfel.

Și generalul Terpițki adaugă această cugetare amară:

«Armata noastră, sub influența regimului birocratic, a devenit o grămadă de sclavi, și sclavii, după cum se știe, nu dau nici lei nici eroi!»

Apoi generalul cercetează starea de spirit a armatei în timp de pace, și din nou, face tabloul următor:

«Armata noastră, zice el, este proastă, fără știință de carte și antipatriotică. Sărmanul nostru popor înfometat și ținut în întunec, nu poate fi un popor însuflețit de sentimente patriotice, căci toată grija lui e să nu moară de foame. Cât despre război, poporul înțelege că noi înghitim acolo milioane cari sunt ale lui, în timp ce dănsul moare de foame, în întunec și în mizerie, de oarece nu se găsește bani pentru instrucțiunea lui, și pentru ridicarea lui economică.

«Am făcut campania din China și am prevăzut catastrofa ce se aștepta. De mai multe ori în rapoartele mele, mi-am comunicat temerile statului-maior. Dar Alexief un încăpăținat, n'a vrut să înțeleagă.

Generalul Terpițki trece apoi la capitoul furturilor:

Când a avut nevoie de o cheltuială de 300 de ruble pentru un lazaret, cererea ce a adresat-o în Martie 1904 n'a fost aprobată de cât în Iulie 1905. Dar pe de altă parte, când generalul K... deveni ministru de războiu, declară că avea nevoie de o nouă casă. În trei zile i-se căută o casă pe cheiul Moika, care costă pe guvern 1.000.000 de ruble și se deschise un credit anual de 60.000 de ruble pentru încălzitul și luminatul casei.

«Ministrul de războiu avea totuși un palat, care fu dăruit pe viață generalului Vanovski cu 60.000 de ruble pe an pentru întreținere».

Ministrul de războiu și-a exprimat dorința de a avea o locuință de țară lângă Yalta. Firește, că această dorință a fost ascultată îndată, ceea ce a costat pe guvern 25.000 de ruble pe an.

Într'o zi ministrului îi veni alt gând: acela de a avea o corabie pe Neva. Îndată i-se făcu dar care costa 30.000 de ruble pe an, cu toate, că ministrul nu-l întrebuința de cât de 2—3 ori pe vară.

Cu toată leafa sa de 32.000 de ruble și cu toate, că cheltuielile îi erau înapoiate generalului K... a cerut să-i mai dea 8000 de ruble pe an, fiindcă conducea și trupele finlandeze, pe cari de altfel le suprimate.

Șeful său de stat major primea 18.000 de ruble pe an, afară de întreținerea sa, apartamentul și un echipagiu. Totuși găsi mijlocul să-și facă în

cinci ani gratificații, cari se ridicau la 50.000 de ruble.

Generalul Terpițki adaogăcă a vrut să se mângâie cu ideea că furturile erau și mai mari în alte ministere, dar din potrivă, acest gând nu putu de cât să-i mărească tristețea.

«Astfel, zice el, când Sipiaguine deveni ministru de interne, își începu activitatea prin a schimba palatul ministerial și locuința sa, după propriile sale desemnuri. Pentru satisfacerea acelei fantazii cheltui 600.000 de ruble, luate din vistieria țării».

Și generalul Terpițki zice cu durere:

«De ce în alte țări miniștri trăesc ca niște simpli burghezi? Am fost primit de mai multe ori de contele Caprivi în casa sa. El locuia cu sora sa mai mare, în strada Leipzig, un apartament de șase camere, la al treilea etaj, și ieșea în trăsura de piață. De ce oare trebuie ca în țara noastră, — cea mai săracă din lume, unde jumătate din populație moare de foame, — miniștrii și înalții funcționari să trăiască în palate cu tot atâta fast ca și țarul?»

Această mărturisire n'a fost scrisă nici de un revoluționar, nici de un antimilitarist, ci de un foarte bun și eroic general din nenorocita armată rusă...

Este de nădăduit că această stare de lucruri va înceta, îndată ce guvernul rus va intra cu sinceritate pe calea constituțională. Aceasta e dorința tuturor patrioților ruși, atât civili cât și militari: scrisoarea postumă a generalului Terpițki, pe care a publicat-o de curând Revista literară din St. Petersburg, este cea mai bună dovadă.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Ianuarie 1905.

— **Vremea**, de patru zile, este nu se poate mai frumoasă: iarnă cum s'ar fi căzut să fie înainte de Crăciun. ~~Intre economi~~ ~~în~~ ~~mare~~. Mat ales că dacă venea frigul fără zăpadă, ar fi putut nimici sămănăturile de toamnă.

— **Concert și petrecere**. În cercul tinerimei culte aradane se fac mari pregătiri pentru concertul și petrecerea ce se va aranja în luna viitoare. S'a obținut concursul unor artiști și artiste de valoare. Preparațiile promit o petrecere rară în felul ei.

— **Darea de seamă a deputatului Dr Stefan C. Pop în comuna Drauț**. Zi de în-sămânțare a fost pentru noi ziua de 21 Ianuarie l. c., când văzurăm în mijlocul nostru pe iubitul nostru deputat Dr. Stefan C. Pop.

Duminea încă de dimineață toți erau îmbrăcați în haine de sărbătoare.

La 7 oare, un șir lung de trăsuri sub conducerea inv. *George Popa*, au plecat spre întâmpinarea deputatului la gara dela Ternova mai adăugându-se la aceștia și din Ternova. Astfel întreg convoiul între cântări de veselie au plecat spre comuna noastră.

Insuflețirea a ajuns la culme, când bravul tineret sub conducerea inv. Traian Debeleac a întâmpinat banderul la marginea comunei.

Ajunși la biserică iubitul nostru deputat a participat la sta liturgie.

Biserica eră ticsită de public cu dorul că sa-și vadă alesul lor iubit.

După sfârșitul sfintei liturgii iubitul nostru preot prin cuvinte binemeritate binecuvinteaza pe deputatul nostru, ear corul îi intoană un «mulți ani».

La 11 ore, după ce preotul nostru *M. Pop* prin o vorbire bine simțită din nou bineventează pe iubitul nostru deputat, Dl D. St. C. Pop, urcă tribuna și îi vorbește poporului cu atâta pătrundere, că acesta între lacrimi de bucurie aclemează frenetic pe alesul lor și îi dorește mulți ani ca să poată lucra pentru deșteptarea neamului său.

«Fi-ți blânzi ca porumbi și isteți, ca șerpi» deci «grijiți iubiți frați, căci partidele azi răzvrătite mai târziu totuși se vor împăca și atunci după suba voastră vor bea «aldămașul».

Aceștea erau sfaturile părintești ale iubitului deputat.

Prin freneticele strigări de «Să trăiască» deputatul își termină darea de seamă, iar poporul plin de speranță în un viitor mai fericit se împartează fiecare la ale sale.

După sfârșitul dării de seamă, toți oaspeții au luat parte la masa comună a iubitului nostru preot M. Pop.

La 3 ore prea iubitul nostru deputat a plecat iarăși către casa, însoțit fiind de un convoiu lung de trăsuri până la gară.

Tot cu aceasta ocaziune dl Dr. Stefan C. Pop, a remunerat mai mulți elevi ai școlilor noastre, iar pentru augmentarea fondului corului vocal a dăruit 20 cor. G. P.

— Primatele țării bolnav pe moarte.

Se vestește, că primatele *Vaszary Koloș* capul bisericii romano-catolice s'a îmbolnăvit pe moarte. Ieri seara a fost provăzut cu sfintele taine. Om bătrân fiind, doctorii nu prea au nădejde de scăpare.

— **La înmormântarea** mult jelitului protop. Constantin Gurban au luat parte fruntași din toate părțile. Eată aci lista compiectă:

Au pontificat Il. Sa Vas. Maugra, Prea Cuv. Sa R. Ciorogar, Cornel Lazar prbiter, Halmagi, I. Georgia Buteni, C. Ursu și Petrași Sepreus, I. Popovici Berechei, I. Vuculescu Șoimos, I. Mihulin B. Sebeș, N. Vesalon Arad, N. Drăganca Gașa, I. Nica Almaș, D. Popovici Cermei, I. Morari Beli, Z. Miliian Dezna, I. Dronca Șicula, I. Micluța Govoșdia, I. Iercosan Pâncota, I. Popovici Bârsa, preoți, cari au servit. E. Ioldea Halmagi, C. Lazar și Dr. I. Suciuc diac. Arad.

Preoți oaspeți: I. Monța Șicula, Tr. Mager Satorau, I. Morari Măderat, M. Gergari Moroda, Tr. Terenbenț Gașa, I. Leuca Pâncota, P. Zasio Seleuși, G. Popovici Talpoș, I. Moga Iernata, apoi I. Grăsnic Mocrea, I. Puscași Gurba preoți gr-cat. Dr. C. Sorban B-Ineu preot rom-cat. mai departe preoții, învățătorii și avocații români din loc.

Învățători oaspeți: I. Vidu Lugoș, M. Vidu Halmagi, N. Boșcaș Bodeșii, Verșigan. Popa, Bârsa, Costin, Mregea Moroda, Vlăjica Iernata. Tomuța Reveliș, Butari, Sandru, Seleuși, Bălinț, Crucean, Șicula, T. Șirca Măneru I. Borlea Bocsig, I. Rosu, P. Perva, Buteni, Floruți Aldeșii, Constanța Muntean Buteni, Iulia Dârlea B. Ineu, A. Boșcaș Arad, St. Heret Reșig apoi: I. Voșinari Beli, Vidican Mocrea inv. gr-cat.

Oficiile din loc: Iud. cerc. reprezentată prin judele Megyesi, adm. prin pretorele T. Vuculescu, banca din loc prin direct. Carton, școala de stat prin direct. Schvigel și Csabó, fabrica de mobile prin directorul sânn, ant. com. prin notarul com. Strasser, Dr. Gyarnathi not. public, Dr. László adv., Dr. Dr. Csillag, Dr. Fekete. C. Rați magistrul post. B-Ineu. Oaspeți: Protopret. Miadin, ref. G. Serb Arad. proprietarii: Chera, Căcinea și Brassai, not. Magyari Mocrea, Dr. Fülöp, B-Ineu, S. Pelcovici și Turek, Dr. I. Suciuc dep. Arad, Mihai Velici Chișineu, George Popa tutor com. Buteni, I. Mărcuț not. Mocrea.

Țărani din comunele: Buteni, Șicula, Mocrea Măneru, Bocsig și Reșig.

— **Alegerea de membri la congregația din Dobra nimicită!** «Libertatea» din Oraștie vestește că alegerea de membri la congregație, ce s'a săvârșit în 11 Noemvrie 1904, și unde lista românească, căzuse în urma blăstămărilor săvârșite de birii administrației de acolo, a fost nimicită de cel din urmă lor la care s'a apelat: de Curia administrativă.

Apucăturile neiertate ale slujbașilor au fost adunate mănunchiu de frumăși români dobreni, de protopop *Iosif Morariu* și soții și s'a dat apelată la comitat prin avocatul *Dr. Iustin Pop*, ca să se nimicească alegerea.

Scumpii noștri domni dela administrația comitatului însă — scrie «Libertatea» — s'au făcut ureche surdă și — au dus recursul mai sus, până la Curia administrativă din Pesta, arătând că de nelegiuiri s'a făcut alegerea, că între altele *notarului Hiss*, a împărțit și îmbătat sedule la alegătorii (Cum se face aceasta în cele mai multe locuri! N. R.) amestecându-se prin asta în libertatea lor, și alții asemenea ca și ei, — *Curia administrativă a nimicit alegerea întreagă, nu numai pe motive de formă ci și pentru că s'a dovedit că notarul numit a îmbătat și a împărțit fi-*

dulele la oameni, pețruce, zice însași Curia, alegerea n'a mai fost liberă și n'a fost arătarea voinței alegătorilor!

O învățătură și o pildă care va trebui urmată pretutindena unde se fac mișelii din partea slujbașilor. Și unde nu se fac?

— **Conferența internațională din Algeciras.** Din prilejul conferenței marocane, ziarele se ocupă și de orașelul, care a primit între zidurile sale pe delegații puterilor.

Algeciras a existat ca oraș încă pe timpul Romanilor și se numea Iulia transducta.

La a. 711 Maurii au început cucerirea Spaniei, ocupând întâiu acest oraș, căruia i-au dat numele în limba lor.

Algeciras înseamnă în limba arabă insuia.

Astăzi Algeciras a ajuns censtrul istoriei antemporane.

În cursul istoriei i-se mai amintește numele la 1344, când Alfons XI. de Castilia i-a gonit pe Arabi din acest loc întărit, iar la 1801 generalul francez Linois a bătut flota engleză de sub comanda lui Saunarez în rada dela Algeciras.

Astăzi orașul are o populațiune de 12 mii locuitori și este capitala unui district.

Peste baia din Algeciras se poate vedea până la Gibraltar, iar coastele marocane încă nu sunt mai departe de 12 klm.

— **O ciudățenie.** În toate ziarele s'au dat fel de fel de amănunte în privința lui Armand Fallières, președintele acum ales al Republicii franceze. Nici unul n'a spus însă de are copii sau nu. În «Die Zeit» vedem că are o fiică și un fiu, André, acesta în vârstă de 30 de ani și avocat în Paris. Ciudat e că Armand Fallières, candidatul radicalilor și al Corabiștilor e căsătorit catolicește și că și-a crescut copiii în religia catolică; pe când Doumer, candidatul clericilor și al naționaliștilor, e liber cugetător și nu și-a botezat copiii.

— **Stipendiile pentru fiii de grănițeri.** Pe anul 1905-6 sunt vacante mai multe stipendii din fondul de studii al fostului confiniu militar, și anume: 1 stipendiu de 600 cor. pentru politehnicul din Budapesta, 1 stipendiu de 600 cor. pentru academia montanistică din Șemnit, 3 stipendii de câte 240 coroane pentru școale medii și 2 stipendii de câte 200 coroane tot pentru elevi dela școlile medii. La aceste stipendii sunt îndreptățiți în prima linie fiii săraci de ai foștilor grănițeri, iar în a doua linie elevi săraci, ai căror părinți sunt cetățeni de-ai comunelor din fostul confiniu militar și toți trebuie să arate progres în studii foarte bun, sau cel puțin bun și purtare moraliă bună. Petițiile pentru stipendii trebuie adresate la ministrul de culte și instrucție publică și prezentate la direcțiunea institutului de învățământ, unde respectivul își face studiile. Ele trebuie instruate cu index sau cu testimoniul școlar de pe anul trecut, cu atestat de săracie și cu atestat pentru dovedirea faptului că concurentul e fiu de grănițer sau părinții lui sunt cetățeni ai vre-unei comune din fosta graniță. Terminul de concurs e 10 Februarie n. 1906. Petițiile prezentate după acest termen sau cari sunt trimise direct la ministru, nu vor fi luate în considerare.

— **Syndon iertat.** Mulți poate își mai aduc aminte de drama sângeroasă de dragoste al cărei erou a fost Syndon, pictor din Paris.

Cu câțiva ani înainte, Dawid bancher din Paris cu soția era în vilegiatură în una din luxoasele băi din Normandia. Doamna avea relații cu Syndon, a cărui cunoștință a făcut-o atunci, pe când pictorul îi făcea portretul. Syndon nici la băi nu o părăsi pe d-na David. Soțul a început să bănuiască și l-a luat la răspundere pe pictorul, cu care luându-se la ceartă l-a bătut bine cu bastonul. A doua zi David se plimba pe țărmului mării cu nevasta-sa. Deodată s'a ivit în calea lor Syndon și fără nici o vorbă l-a pușcat pe bancherul. Căzul acesta produsese mare senzație atât în public cât și în presă.

Curtea cu jurați l-a condamnat la 15 ani temniță pe pictorul ucigaș. De atunci nu s'a mai auzit nimic de Syndon.

Acum jurnalul oficial francez aduce știrea că președintele Loubet, la recomandăția ministrului de justiție l-a iertat pe pictorul, care suferea de pept încă înainte de a săvârși crima, iar în temniță sănătatea i-s'a sdruncinat și mai tare.

— **Un însemnat eveniment.** E bună pentru ceva și autocrația; aceasta a dovedit-o de curând țarul printr'un ucaz publicat zilele acestea.

Prin acest ucaz se pun la retragere nu mai puțin decât 19 generali membri ai consiliului de războiu, reprezentând în covârșitoare majoritate înalta biurocrație militară.

Toți ofițerii aceștia puși la retragere s'au opus cu energie reformelor care au fost considerate ca indispensabile în armata rusă. Ei au acum privilegiul să se convingă că e nevoie de reforme.

Rezultatul acestei acțiuni a țarului înseamnă aproape desființarea consiliului de războiu și el va fi foarte avantajos noului proiect privitor la reorganizarea armatei.

Căci când cineva se gândește la toți aceia care fură sprijiniți fiind de sus cu care poate împărțeau gheleburile și că de acum înainte ei vor fi lipsiți de protectorii lor, ei sau nu vor mai fura, sau dacă vor fura vor înfunda pușcăriile.

Punerea la retragere a 19 vechituri așa sus puse în armata rusească, e deci o lovitură dată putregaiului și va avea consecințe salutare.

— **Post de notar.** Ni-se scrie: În Gladna rom. a devenit postul de vice-notar vacant și am dori ca acel post să fie ocupat de un tânăr român. Deci dacă se va găsi să grăbească respectivul la dl protopretoare la Făget (Cottul Caraș-Severin) ca să-l substituie până la alegere. Sarariul să urcă până la 1600 cor. Cauza e foarte grabnică.

— **Grecii și Bulgarii.** Corespondentul din Salonic al «Românului dela Pind» scrie următoarele:

Astăzi 3/16 Ianuarie, poliția de aici a făcut o nouă și mult mai însemnată descoperire, anume: în pivnițele bisericii bulgărești din localitate s'a găsit un mare număr de bombe cu dinamită și de cartușe. Alături de aceste bombe s'a mai găsit și scrisorile comitetului central din Sofia cu comitetul bulgar din Salonic.

Se susține, deși lucrul nu e încă dovedit, că într-una din scrisorile găsite se scrie, că bombele erau destinate în contra grecilor și în contra clădirilor lor.

Arestările priatere bulgari iau proporții îngrijitoare. Tot orașul e în fierbere.

— **Cometă.** În ziua de 8 Decemvrie, astronomul Giacobini, dela Observatorul din Nizza, a descoperit o cometă, care la 1 Ianuarie a putut fi văzută cu ochii liberi pe cerul semn al Nizzei.

Faptul a mirat pe toți astronomii, de oarece acea cometă nu a fost observată dela celelalte observatoare din Europa, nici cu ajutorul lunetelor.

Astronomii englezi din Greenwich au anunțat că această cometă, care se află acum de cealaltă parte a soarelui, va fi văzută în curând cu ochii liberi pe la sfârșitul lunei Ianuarie, când razele lunei nu vor mai împedeca strălucirea ei.

Această aparițiune a cometei Giacobini va fi și mai interesantă, căci va putea fi văzută seara, iar nu spre dimineață, când majoritatea locuitorilor unui oraș dorm.

— **Explozie pe o corabie pancerață.** Se anunță din Ri-Janeiró că vaporul pancerațat Barosó a plecat la orele 1 cu ministrul și cu răniții Aquadabanului din Jacacanga și a sosit în Rio de Janeiro. Explozia Aquadabanului s'a întâmplat seara la orele 9 și 3/4. Aproape toți ofițerii vaporului au perit. Numărul morților e de 230 și 36 răniți. Ministrul de marină s'a dus imediat la fața locului cu o comisie examinătoare. Între cei mulți a perit și 3 admirali de marină, Alves de Barcos căpitanul vaporului, doi căpitani de fregata, doi fotografi germani și un ziarist. Teatrele sunt închise în semn de doliu.

— **I-au cusut inima.** Se anunță din Triest: Săptămâna trecută a fost adus în spitalul din Triest un muncitor de 31 ani, *Cesaro Cavalit*, pe care un prieten al său, l-a rănit de moarte în inimă. Medicul s'a gândit una și s'a pus să-i coase inima nefericitului. Operația a reușit, și bolnavul azi e sănătos.

— **Bancnote pierite.** Poliția din Budapesta cercetează acum o întâmplare foarte ciudată. Un avocat din Budapesta cu numele Virava József, a scos eri dela o bancă 12 bucați, bancnote de câte o mie. Ducându-se acasă le-a așezat în casa de fier. Eri după ameazi, având ceva de a plăti a deschis casa de fier ca să scoată bani, dar

spre marea lui mirare bancnotele — ca 'n palmă. S'au făcut camfor. A alergat la poliție, care caută acum unde au perit bancnotele.

— **Cocostărcul națiunii la țărmlul mării.** Cetim în «Népszava»: A ceea nădejde subțire ce s'a legat de deslegarea cât mai grăbnică a crizei, s'a făcut și ea praf. S'a isprăvit cu patria, au vândut-o, comediile cu rezistența pasivă au bancrotat, n'a mai rămas decât bățul pribegiei, să ne facem emigranți, fugari maghiari, și să ne arătăm pe la cele curți din străinătate. Să ne convingem, avem atâtea simpatii în străinătate, din care să ne hrănim până la moarte, chiar când nu facem altceva decât injurăm pe neamț și cântăm «Kosuth-nóta». Ni-se dă acum bun prilej, să ne convingem.

Să nu uităm, că domnul Apponyi Albert, aranjatorul-prim al revoluției, și-a dat cuvântul că emigrează în America, dacă se pierde jocul. Când se reîntorc rândunelele și cocostărcii, vor afla numai fum de ruine și înzadar îl vor căuta pe cocostărcul națiunii, să se strângă în juru-i. Acesta a sburat, bătând din cioc duios pe vaporul Canard Line în America.

Că așa va fi, e mai mult ca sigur. Cine nu crede, citească în foile de mâne următoarea veste:

— **Apponyi în Fiume.** Vineri se vor încărcă iar mai multe mii de emigranți maghiari pe vaporul din Fiume, spre America. Precum vestește «Politikai Értesítő» contele Apponyi Albert însoțit de o societate mare va merge la Fiume, să-i vadă pe emigranți.

Ce înseamnă aceasta? Că cocostărcul nației vrea să știe cum se face emigrarea? Vrea să vadă față 'n față miile de maghiari, cum vor cânta «szózat»-ul în momentul sărbătoresc al plecării, și cum atunci din ochii lor, șiroaie sărate de lacrimi, vor cădea în apa și mai sărată a mării, jăluindu-se cu amar celor rămași pe țărml, cum ei trebuie să-și lase țara lor iubită, pentru că fișpanii nelegali totuși s'au instalat, și pentru că regele n'a numit minister din coaliție. Firește, alt năcaz, nu vor avea Maghiarii, aceia o miie, cari pleacă Miercuri seara, așa-i d-le conte?

Ținem de ceva curat peste puțină, ca Apponyi Albert să nu le țină, în fata acelei strălucite societăți, o vorbire emigranților. Ș'asa merg cu traistele goale, să ducă cel puțin ceva cu ei de drum. Ce fericit va fi emigrantul, dacă-și va putea pune în traistă, câte o vorbire de-alui Apponyi, de pildă ca aceasta:

— Fraților mei de sânge! Maghiari! Când pe spatelul valurilor mării spumegărde, vasul vostru plutește în negura depărtării spre un țărml vouă necunoscut, aruncați-mi o privire de rămas bun, mie, care nu peste multă vreme vă urmez. Patria vorbește prin mine cătră voi, fii deslipiți de sânul ei. V'am dat în mâni bățul pribegiei, căutați-vă altă mamă. Știu, de ce mi-ați devenit necredincioși, de ce v'ați pus, voi locuitorii dintre Duna și Tisa, a văilor Tatrei, Matrei și Fratrei, pe tremurătoarele valuri. N'ați putut privi și mai departe cum Viena asuprește și ingenunche patria, pe scumpa voastră mamă. Știu, că pentru limba de comandă maghiară, pentru ciucurii negri-galbeni dela sabiile geandarmilor ați luat bățul pribegiei, că sufletul vostru patriotic mai curând preferă să se frângă pe pământ străin, decât să se închine aici acelu spirit călcător de legi, care v'a pus în cărcă fișpanii nelegali, care vă amenință cu primejdia socializmului, care nu vrea, ca noi să luăm în mâni frânele guvernării. Mergeți numai, iubiți frați! Eu mai încerc una alta și dacă nu voi isbuti, cu vre-un vapor repede de poștă, poate vă voi ajunge. Cale bună! Cântați «himnus»-ul și plecați cu bine.

Maghiarii la asta încep să plângă, cântecul lor se înecă în suspine, iar pe cuverta vaporului Cunard Line, se ridică unul, să-i mulțumească contelui.

— **Domnule conte!** D-Ta și tovarășii, ne-ați dat în mână bățul pribegiei. D'acea plecăm pentru că cu limba de comandă maghiară, nu ne-am putea sătura, nici dac'am avea-o. De ciucuri nu ni-a durut nici odată capul. Pâne ne-ar trebui, ceea-ce d'voastră nu ne veți da nici odată. Politica urmată de adunătura d'voastră numită parlament, ne-a adus aci: să luăm frunza 'n buze. Noi plecăm și vă lăsăm d'voastră patria. Mai este în ea încă atâtea putere, să vă susțină chiar de nu vă veți opri prostiile. Vezi, acum plecăm numai

o miie. Înaintea noastră s'au dus o sută de mii, după noi vor veni o sută de mii maghiari. Dar dta să nu vii, dle conte. Unde noi mergem, acolo munca cinstită, sudoarea câștigă pâinea de toate zilele. Acolo, dta ai muri de foame.

Pst! Ce flecărește omul acesta? Dle căpitan, răstoarnă-i în mare pe ticăloșii aceștia.

Sinuciderea unui ziarist. Dl G. Nicodin ziarist în Fălticeni, acum în urmă corespondentul ziarelor «Dimineața» și «Adevărul» s'a sinucis, eri, trăgându-și un foc de revolver în inimă.

A murit pe loc.

— **A înghețat.** Lucrătorul *Kail József* din Sikló, a tăiat ziua întreagă lemne la cărcimarul Török. Seara și-a băut tot câștigul de preste zi. De multul răchiu s'a îmbătat și mergând acasă s'a culcat în curte, unde a și înghețat. Iată ce face rachiul!

— **Dacă vrei să scapi de boală de închietură reumă, dureri de dinți și de cap, precum și de răcelile ivite prin nebagare de samă, să folosește spre acest scop *Universal Fluid* (spirt-mentholi aromat-comp) unul dintre cele mai potrivite dedicate bune spre frecare și unguent, ce folosește mai mult, care e făcut din plante bine miroitoare și e un medicament plăcut și astâmpărător. *Universal Fluidul* are o influință bună și la morburile vechi precum și la cele nouă și acolo unde s'a folosit și alte fluide, acesta este *neîntrecut*.**

Prețul unei sticle cu o carte de îndrumare cu tot face 1 cor. 50 bani. Trimis prin poștă 2 cor., la comandarea alor 3 sticle, să trimită fără cheltuială. *Scribanek Kálmán*, farmacist la «Crucea roșie» Timișoara, Hunyadi-tér 27.

— **S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann** Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. rămân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

— **x Exclusiv bere de Schwehat, cubnă de casă admirabilă; zi de zi muzică țigănească în locul de întâlnire al inteligenței Kovács și Noviny.**

INVITĂRI ȘI PETREGERI.

Invitare. Domnii membri ai casinei române din Bozovici sunt prin aceasta convocați la adunarea generală ordinară, ce se va ține la 5 Februarie st. n. 1906 după ameză la 5 ore în localitatea reuniunii.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul comitetului.
2. Raportul casarului și bibliotecarului.
3. Darea absolutului.
4. Alegerea biuroului și comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Inchiderea adunării.

Bozovici, în 20 Ianuarie 1906.

Ioan Brânzeiu,
secretar.

I. Novac,
președinte.

Mulțumite publice.

— Prea iubitul nostru deputat dietal Dr. Stefan C. Pop, cu ocaziunea dărei de seamă în comuna noastră Drauț a binevoit a remunera mai mulți elevi dela școalele noastre confesionale de aici, ear penrru augmentarea fondului corului vocal a dăruit 20 cor.

Pentru această faptă marinimoasă în numele corului vocal și a elevilor îi exprim cea mai mare mulțumită și rog pe bunul Dumnezeu a-i răsplăti înmuit această faptă, dându-i tot odată zile senine spre a lucra cât mai mult pentru binele și prosperarea neamului românesc. *George Popa, înv.*

— Cu ocaziunea concertului aranjat în 7/20 Ianuarie a. c. în Ghilad au binevoit a suprasolvi următorii domni: George Breban, mare proprietar 20 cor.; Merstorf Mátyás, notar comunal 8.50 fil.; Ioan Pinciu, protoprezb 5 cor.; Aureliu Drăgan, paroh 3.90 fil.; Tima Albu, pprietar 2.90 fil.; Kúhl Mihály, proprietar 2.40 fil.; Ioan Gruescu, învăță-

tor 1.40 fil.; Ioan Lăpădat, proprietar 1 cor.; George Usonescu, înv. 40 fil.; Kelemen Lajos, scriitor 40 fil.; pentru cari suprasolviri venim și pe această cale a aduce mulțămitele noastre p. o. d. suprasolvitori.

Ghilad, în 9/22 Ianuarie 1905.

Iosif Badescu, înv.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Zarandeană» sunt invitați la a

VIII-a adunare generală ordinară, ce se va ține la 11 Februarie st. n. a. c. în localul institutului la 2 ore p. m.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării.
2. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1905.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Deciziunea asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absolutului.
6. Deciziune asupra împărțirii profitului curat.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pro 1906 și 1907.
8. Eventuale propuneri în senzul §. 26 lit. g. din statute.
9. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recenți, adunarea, în senzul §. 23, se va ține în 18 Febr. st. n. a. c., la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui din statute, la cassa institutului acțiunile și documentele de plenipotență, cel mult până la 10 Febr. 1906. Acțiunile se pot depune și la cassa societ. «Crisana» în Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Băița, la 13 Ianuarie 1906.

Dr. Ioan Radu m. p. *George Drăgan m. p.*
președinte. dirige nt.

BIBLIOGRAFIE.

„**LUCEAFĂRUL**“, institut de arte grafice editură Budapesta IV. strada Molnár Nr. 10. Editează:

«LUCEAFĂRUL», revistă pentru literatură și artă, cea mai răspândită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, având de colaboratori cei mai distinși scriitori români. Directori: *A. Ciura, O. Goga, C. Tăslăuanu*.

Abonament:

Ediția simplă: 1 an 12 cor. 6 luni 6 cor.
Ediția de lux: 1 an 26 cor. 6 luni 10 cor.
Pentru preoți săraci, învățători și studenți: 1 an 7 coroane.

«NUELUȘA», revistă umoristică și satirică ilustrată. Apare în mărime de cel puțin 12 pagini ilustrate bogat.

Abonament:

Pe 1 an 8 coroane 6 luni 4 coroane.
Pentru preoți săraci, învățători și studenți:
Pe 1 an 6 coroane 6 luni 3 coroane.

Volume editura „Luceafărul“:

O. Goga: «Poezii» 2 cor. —
ed. de lux 3 » —
I. Agârbiceanu «Dela Țară» 1 » 50 »
I. Ciocârlan «Traiul nostru» 1 » 50 »
A. Ciura: «Icoane» 1 » 20 »
Z. Bârsan: «Ramuri» 2 » — »
M. Gorki: «Nuvele» 1 » — »
Révai K.: «Coșbuc Kolteményei» 1 » — »
— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

—
Illustrate cu motive românești, seria de 2 bucăți 1 cor. 20 fil. franco.

3e. *Concepțiunea Mariei* — «Madona Sixtină»,
crijăna tablouri artistice, franco, 1 coroană.

A apărut și se află de vânzare (prețul
5 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația
arului «Tribuna» interesantul studiu:

„Die Bedeutung des Romänischen
Elementes im Vörkerconcerte Europas
on Einem Patrioten“.

Broșura aceasta scrisă nemțește este
tenită și în cercurile înalte politice din
ustria ca străinătate să facă cunoscuți pe
ă, românii.

ULTIME ȘTIRI.

Osândiți. Oradea Mare, 26 Ianuarie.
urtea cu jurați a judecat azi în procesul
iponerei cusătorese Braun Berta din Érmihály-
alva, care înainte cu 5 luni a împușcat în
pate pe învățătorul Dersi Gyula, din răs-
unare, că acesta o părăsise după ce se
bazibise cu ea, având împreună și un copil.
area lurații aflându-o vinovată, judecătorii au
sândit-o la 9 luni temniță, socotind și cele
luni, de când stă arestată.

Arestați. Budapesta, 26 Ianuarie. Poliția de
ici a arestat pe Straus Mihály, Mor Marcel și
proorgesz Alajos, dovediți vinovați în afacerea
vancrutei Straus.

Sinucis. Temes-Slatina, 26 Ianuarie. Notarul
ercual Janky Aladár, s'a sinucis trăgându-și un
lonț de revolver. Nu se știe de ce, nelăsând el
sumici o scrisoare.

Revoluționari împușcați. Petersburg,
26 Ianuarie. În Livland o parte dintre
anașculați au capitulat, alții au fugit în păduri.
ă la Capetenii prînse au fost împușcate.

La tribunalul din Fellin de asemeni au
fost osândiți și împușcați și spânzurați în-
dată 45 revoluționari.

Economie.

Arad, 26 Ian.

RĂZBOIU VAMAL CU SÂRBIA.

Intâmplarea cea mai însemnată de peste săptă-
mană a fost că între țara noastră și între țeri-
șoara Serbia ivindu-se neînțelegeri, la încheerea
învoeilor lor de vamă, a izbucnit războiul vamal
și vama dela hotarele Serbiei s'a închis. Cauza
acestor neînțelegeri e că Serbia cu Bulgaria a le-
gat întreolaltă pe ascuns așa numită uniune va-
mală și n'a mai voit să mai închee învoială cu
Austro-Ungaria în condițiunile din trecut, ci au
pus în această uniune condiții mai favorabile
pentru dânsa și firește mai rele pentru țara noastră.
D'aici cearta.

Vestile mai noi sunt următoarele:

Belgrad, 25 Ianuarie.

Ministrul președinte sârb Stojanovici a de-
clarat, că închiderea vămii din partea Austro-
Ungariei o privește de călcare a contractu-
lui din partea Austro-Ungariei, la care gu-
vernul sârb va răspunde în acelaș fel: *va
închide vama pentru mărfurile ce vin din
monarchie.* În Belgrad a fost ieri o mare
adunare de neguțatori, cari au votat încredere
guvernului. În toată țeara de altfel se așteaptă
adunări și demonstrații contra Austro-Un-
gariei.

Budapesta 25 Ianuarie.

«Bud. Hirlap» de ieri crede a ști, că la
spatele Serbiei stă Țeara-Nemțească, care
ar vrea să pună ea mâna pe piețele din Bal-
cani. În Sârbia se fac acum planuri, cum

să se poată strica mai ales comerțul cu
Austro-Ungariei.

În România prețul porumbului s'a ridicat
mult; de unde în toamnă el se vindea cu 50 lei
kila, astăzi prețul kilei variază între 58—65 lei.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 24 Ian. —

Incheierea la 12 ore.

Grâu pe Aprilie 1906 (100 clgr.)	17.12—17.14
Secară pe Aprilie	14.00—14.02
Orz pe Aprilie	14.76—14.78
Cucuruz pe Mai	13.94—14.96
Grâu de toamnă pe 1906	16.88—16.90

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Aprilie 1906	17.16—17.18
Secară pe Aprilie	14.00—14.02
Ovăs pe Aprilie	14.88—14.90
Cucuruz pe Mai	13.88—13.90
Grâu de toamnă pe 1906	16.92—16.94

Piața din Arad.

S'au vândut : (100 klg.)	
1500—1800 măzi metrică grâu cor.	16.00—16.20
200—250 " " cucuruz "	14.20—14.40
Semnare nominală secară :	13.60—13.80
" " orz:	14.10—14.20
" " ovăs:	13.50—13.60

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
" " " mic	" 160.—
" brut " mare	" 156.—
" " " mic	" 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 78—100 klg.	Cor. 15.60—15.70
" " 79—" "	" " " "
Secară: " " 100 "	12.60—12.70
Orz: " " " "	13.20—13.30
Ovas mercantil 100 klg.	13.40—13.70
" cernut " " " "	" " " "
Cucuruz nou " " " "	13.00—13.10
" vechiu " " " "	" " " "

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei pă-
rechea în greutate peste 400 chigr. —
fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300
—400 chigr. — fil.; tineri grei în greutate peste
320 chigr 126—128 fil.; Calitate sârbească: grei,
părechea peste 260 klg. 127—128 fil.; mijlocii
părechea 240—260 chigr. greutate 130—132 fil.
Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Posta redacției.

G. Costescu, preot. Monion. «Voința Națională»,
Conservatorul», 40 lei.

Posta administrației.

Niculae Giurgiu. Felső-Gezés. Foaia de aici se
expedează regulat.

G. C. Ds-Foró. Adresa e: Budapest, IV. Mol-
nár u. 10.

Petru Gubaș, B. Gyula. Am primit 4 cor. ab.
pe 1906.

T. P. Kizdia. De aici se expedează foaia regu-
lat. Cauza va fi poșta.

R. P. Berliște. Noi n'am sistat foaia. Merge regu-
lat.

Ion Savi, Ság, Cineva în numele d-tale a tri-
mis îndărăt foaia. Am și pus fășia în n-rul de
azi. Caută cine a scris pe ea că nu voiești a primi
foaia, ca noi să putem face arătare în contra lui
la direcțiunea poștei. Pe 1906 n'ai plătit nimic.

I. C. r. B. Mircovaș. Am primit 2 cor pe 1906.

V. P. Glogon. De aici se expedează foaia regu-
lat.

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nichia.

Numai într'o casă,

în care copii sunt sănătoși și viguroși, domnește
fericire și mulțămire. Unul dintre cele mai bune
mijloace pentru a avea copii sănătoși este EMUL-
ZIUNEA alui SCOTT, o emulziune din cea mai
bună unsoare de pește medicinală din Norvegia
mestecată cu hipofosfiți de var și natron. Unde
se folosește EMULZIUNEA alui SCOTT, acolo
nu se află copii debili ori bolnăvicioși și în creș-
tere înapoiați.

Toți copii o iau bucuros, căci EMULZIUNEA
lui SCOTT e dulce și plăcută și e mistuibila și
pentru stomacul celui mai debil copil. Pescarul
cu bogatul cel mare este semnul care garantează
procedura veritabilă a lui Scott.

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterea
a unor timbre de 75 fileri, trimiț fără altă cheltuială
1 sticlă de probă.

Apoteca orășănească a lui Emil Budai
Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle origine e de 2.50 cor.

La administrația «Tribunei» să află de vânzare
următoarele cărți:

«La Roma» de Russu Șirianu Cor. 2.— plus 10 fl. porto	
«Povestiri și schițe» de S. Secula 1.—	5 " "
«Nuvele» de Emil Zola Cor. 0.40	5 " "
«Scolarul declamator»	0.50 " "
«Stropi de roaună»	1.— " 10 " "
«Aur» Const Hodoș	1.50 " 10 " "
«Telegrama» farză în 3 acte	0.30 " 3 " "
«Amicul Poporului» T. Vuiculescu	1.— " 10 " "

CONCURS.

În cancelaria notarială din Metesd (com.
Alba-Inferioara) cu 1 Februarie a. c., să
primește pe lângă condițiuni favoritoare
un practicant sau notar cercual.

Limba română se pretinde. — Doritorii
de-a ocupa acest post să se adreseze sub-
scrisului. — Metesd, în 16 Ianuarie 1906.

IOAN CISMAȘ,
not. cerc.

Anunț.

Averea mea proprie în comuna Székás-
Offelia

25 holde katastrale

și casă cu duchian;

din acest pământ 23 holde e arători și
2 holde e livez

se vinde din mână liberă.

Voitori de a cumpăra se ostenească la
subscrisul de a se tocni.

Pământul se vinde și deosebit de casă
La caz de nu s'ar vinde până în prima
lui Martie, se dă în arândă.

IOAN ARDELEAN.

Asociațiunea de economii și ajutor din Ghiroc

CONVOCARE

Domnii membri ai Asociațiunei de economii și ajutor din Ghiroc, sunt convocați prin aceasta la a

VIII-a adunare generală ordinară

care se va ținea în 12 Februarie st. n. 1906 la 2 oare d. a. în localitatea școalei a II-a din loc.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunei și a comitetului de revisiune despre gestiunea anului 1905.
2. Aprobarea bilanțului și decideră asupra venitului curat.
3. Darea absolutoriului direcțiunei și comitetului de revisiune pe anul 1905.
4. Alegerea comitetului de revisiune.
5. Eventuale propunerii.

Ghiroco, la 21 Ianuarie 1906 st. n.

Directiunea.

Active.

Casa în numerar	71 60
Cambii escomptate	29789 —
<hr/>	
	29860 60

Contul Bilanțului.

Pasive.

Capital social incurs	18363 60
Fond de rezervă	6252 45
Depuneri	2422 69
Creditori	600 —
Profit curat	2221 86
<hr/>	
	29860 60

Spese

Contul Profitului și Pierderilor

Venite

Interese după depuneri	185 94
Interese creditorilor	45 30
Contribuțiune	378 57
Remunerațiuni	260 —
Chirie și încălzit	60 —
Spese diverse	117 64
Profit curat	2221 86
<hr/>	
	3269 31

Interese de escompt	2052 34
Provisiuni	1026 17
Competință de scris	175 80
Taxe de întârziere	15 —
<hr/>	
	3269 31

Ghiroco, la 31 Decembrie st. n. 1905.

Petru Rotariu m. p.
președinte.

Atanasiu Baicu m. p.
director.

Vasilie Avramuțu m. p.
cassier.

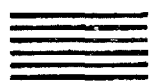
Lazar Cărbunariu m. p.
Josif Gaitia m. p.

MEMBRII DIRECȚIUNEI:
Georgie Rotariu m. p. Ioan Stoia m. p. Titus Miu m. p.
Ioan Ruja m. p. Nicolae Buraescu m. p. Trifu Ruja m. p.

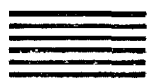
Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al venitelor și sarcinelor și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare purtate în buna regulă, le-am găsit cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE REVIZUIRE:

Bosioc Miu m. p. Nicolae Aga m. p. Trifu Andrasiu m. p.
Aurel Conda m. p. Josif Baibasiu m. p.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice
sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o o o țurile cele mai avantajoase. o o o

— In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfăr-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
pluguri (Șelțană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii mici și mari, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinăriilor sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucrări de lăcătușerie și tot felul de re-
parături de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o o o o o și prompt. o o o o o

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primese oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fixe, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă de la 60—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întemplate;

2. In ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
requisite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, seceră, orz, cucuruz,
ovă, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț,
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturele noastre locale și cercuale mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul,
grâu, seceră, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Alte păreri.

ive. Afacerea întemeierii unui ziar la Budapesta dă de gândit și de scris celor din jurul foilor române.

Părerea „Gazetei“

Reproducând scrisesele „Unirei“, „Gazeta“ dela Brașov zice:

„Scriitorul din „Unirea“ în iscusința sa își închipuiește, că îndată ce va apărea primul număr al ziarului proiectat, se vor stinge ca printr'un farmec toate făclile și felinarele, ce au luminat până acuma în calea dezvoltării și a progresului cultural al poporului nostru și nu va mai străluci decât soarele din Budapesta, al căruia car îl vor trage luceferii clubului parlamentar; își închipuiește, că vor înceta toate gazetele și va fi vai de gazetari, căci soarta lor va atârna dela mila directorului „marei jurnal“ din capitală, și dela bunăvoința colaboratorilor „Unirei“!

Această bunăvoință se revarsă de pe acuma asupra bieților gazetari, rămași de-odată orfani și pribegi, cerând „Unirea“ ca acești nenorociți și prigonii de soarte să fie angajați la „marele jurnal“, ca să n'ajungă muritori de foame. Atunci sperază „Unirea“, se va împlini și vorba scrip-turii, căci având Românii un organ mare, modern și unic, vor fi politicește o turmă și un păstor!...

O sancta simplicitas!

Părerea „Drapelului“.

Foaia lugojană după ce arată că s'a vestit de-odată înființarea a două ziare, la Sibiu și la Budapesta, scrie:

„Nu cunoaștem în detalii punctul până la care au ajuns aceste lucrări pregătitoare, nu știm nici de se contopesc aceste inițiative în una singură precum ar fi și firesc — ori își merge fiecare pe căia sa proprie particulară, prin ce dela început s'ar scâlțâ deși totul.

Știm însă că ambele inițiative pun pondul principal pe finansarea unei asemenea mari întreprinderi, care reclamă capitalii mari și mijloace îmbelșugate.

Negreșit este partea financiară o parte esențială a unei asemenea întreprinderi, dacă e vorba cât de cât a o pune pe baze mai trainice, decât cele mai multe foi și reviste ce avem și ce răsar acum în toate părțile.

Dar deși este o parte foarte esențială, nu este partea principală. Și dacă scriem acum în materia aceasta o facem ca tocmai să advertizăm cererile noastre de inițiative întemeiate pe deochiata vorbă: Lac să fie căci broaștele se adună.

Un ziar în stăvilul proiectat poate răspunde de fapt trebuinței adânc simțite de a avea un ziar mare românesc al tuturor Românilor, numai în acel caz când este rezultatul unei consolidări politice, naționale și sociale. Numai în acest caz poate conta cu drept cuvânt ziarul la sprijinul întregului public românesc și va da glas în mod autentic gândurilor și simțirilor, aspirațiilor și dorințelor poporului român, precum s'au cristalizat aceste în decursul evoluțiunii noastre naționale, politice și sociale.

După modesta noastră părere întemeierii unui asemenea ziar trebuie să premerge lucrarea serioasă pentru realizarea acestei consolidări. Alt-cum nu poate răspunde ziarul din chestiune trebuinței, cu care se motivează întemeierea lui.

Ce vedem că se petrece acum în jurul nostru poate fi ori și ce, numai lucrare îndreptată spre consolidare nu!

Chestia înființării unui ziar românesc la Budapesta e discutată și în presa României.

Părerea „Cronicei“.

„Cronica“ din București după ce înșiră câteva motive pentru înființarea noului ziar scrie:

„Osebit de acestea mici și neînsemnate motive, unul ni-se pare nouă mai hotărâtor de cât toate. Pe dușman nu trebuie să-l aștepti să vie el la tine, ci trebuie, ca acolo unde este el mai tare, acolo să mergi să-l dobori, cu aceleși arme, cu care el se împotrivese ție.

„In Ungaria propriu zisă, adecă la Budapesta presa se bucură de o mai mare libertate și dovada o fac gazetele ungurești! Pentru ce nu s'ar folosi de acest privilegiu și o gazetă românească?“

Va să zică frații din București așteaptă, ca noul ziar budapestan să doboare pe Unguri acolo unde ei sunt mai tari... Ni-se pare, că prea le pune sarcină mare viitorilor luptători români budapeșteni.

Din Budapești Hirlap.

În zilele din urmă a anului trecut, deputații naționali români ai parlamentului, au hotărât să înființeze aici în Budapesta un ziar politic român cu un capital de 250.000 coroane. Pentru ce să adune suma aceasta respectabilă, cu care nu s'a pornit încă nici un ziar românesc, au făcut emisi de acții, apelând la aderenții politice naționale române, ca să semneze fiecare după putință, acții. Semnarea acțiilor, deși în privința aceasta inițiatorii ziarului contau mai mult la băncile românești de cât la particulari, merge foarte greu și probabil proiectata întreprindere nici nu se va înființa. Nu atât din lipsa banilor, ci pentru motive de altă natură. O parte respectabilă a politicienilor români, nu este prietenă a ideii, ca Budapesta să se improviseze de centru al acțiunii de presă românești. Ei au temerea, ca prin aceasta nu numai va scădea importanța politică a unor centre din ținuturile românești, ci că sub influența atmosferei politice a Budapești, politica națională română va derala de pe calea sa tradițională. Nu va înainta paralel cu tendințele antimaghiare vieneze, ci luând poziție tocmai pentru aspirațiile maghiare împotriva Vienei, se va sili să-și organizeze aspirațiile în cadrele organizațiunii statului maghiar de sine stătător și neatârnat de Viena.

Temerea aceasta nici nu e tocmai neîntemeiată, pentruca în grupul activist al politicienilor naționaliști români devin tot mai numeroși aceia, cari cred, că românimea nu s'a putut afirma în cadrele politice maghiare și a statului maghiar tocmai din pricina, că acatându-se simplamente de frânghia aspirațiilor de mare putere vieneze, își provocau oare cunva din capul locului neîncrederea maghiarimei împotriva ori căror aspirații politice ori naționale, ale lor.

Opiniunea publică maghiară de aceea nu le înțelege scopurile, pentrucă-i consideră de simple instrumente ale aspirațiilor de putere vieneză. Dacă politicienii români își modifică tactica lor greșită de până aci și vor nizu să-și realizeze aspirațiile nu în detrimentul independenței maghiare, ci vor afla între acestea două nexul reciproc, atunci nici un motiv nu va avea maghiarimea a rămânea față de dănsii și pe mai departe, pe punctul de vedere al refuzului oblu.

Între politicienii naționaliști români, sunt mulți cari simțesc, că neschimbând asupra tacticii, se izolează formal și va fi cu neputință chiar și colaborarea cu celelalte naționalități. Cu Sârbii doar, nici acuma nu mai pot merge alătura, pentrucă Sârbii nu s'arată dispuși, în actuala luptă de drept public, a lua altitudine pentru Viena, contra maghiarimei. Concluzul din Fiume a dovedit, că nici adevărata opiniune publică croată nu mai este dispusă, a se da și pe mai departe drept instrument în mâinile Vienei contra tendințelor maghiare, deși în calculul constant al cerurilor reacționare vieneze, Croația era punctul arhimedic, din care în orice vreme se poate scoate din ținți statul independent maghiar. Toate aceste apariții sunt dovezi certe, că politica de naționalități nu numai ca tactică, ci și ca esență trece prin o astfel de evoluare, care face imposibilă, ca de acum înainte politica vieneză să pună în mișcare naționalitățile contra aspirațiilor maghiare.

Săptămâna trecută o foaie vieneză clericală și antimaghiară se plângea amar, că naționalitățile își împlinesc tot așa de puțin datoria față de împărat, ca și clerul. În actuala luptă, locul amândurora ar trebui să fie pe partea politice împăratului. Clerul, luptă acolo, orbit de șovinism, în șirele coaliției, iar naționalitățile sunt nu numai independente, dar nici nu vrea să înțeleagă glasul de chemare dinspre Viena. Ar vrea însă știe

cauza, de ce s'a întunecat în sufletul naționalităților amintirea laudabilei lor purtări din 1848/49. La aceasta dă răspunsul deodată două foi sârbe: „Branik“ și „Zastava“: de aceea pentrucă naționalitățile ungare s'au convins, că Viena li-a folosit totdeauna de instrumente, fără a-și face ceva pentru dânsese, ba când a fost silită să lege pace cu maghiarii, totdeauna le aruncau pe ele spre a potoli furia maghiarilor.

† Constantin Gurban.

Dieceasa Aradului e în adâncă jale. Unul dintre slujitorii săi credincioși, Constantin Gurban, fost protopop al Buteniilor și în urmă la Boroș-Ineu, Sâmbătă seara și-a dat obștescul sfârșit iar Luni a fost mutat la cele vecinice.

Cu el s'a stâns o inimă caldă și o minte luminată. S'a pus capăt unei munci de aproape patruzeci de ani la altarul Domnului. S'a bucurat de toată cinstea și mărirea ce poate da biserica și încrederea poporului. A slujit ca preot, a fost director al institutului pedagogic-teologic, cercul Iosășelului l-a ales în două rânduri deputat în Dieta țării, a fost redactor la „Biserica și Școala“, a fost membru în toate corporațiunile bisericești și pretutindeni s'a numărat printre cei dintâi. Pretutindeni a luptat pentru biserică și școală, pentru — popor. D'aceea pe când noi ne alipeam de el cu dragoste și-l laudam când în congregația Aradului după un șir de ani a fost cel dintâiu care a vorbit românește, oamenii stăpânirii i-au făcut parte de prigoniri și chiar în anul trecut stăpânirea pentru mai multe articole publicate în „Tribuna“, articole în care apăra biserica și școala română l'a lipsit de ajutorul de stat (congrua) și peste tot i-a făcut zile amare. Ceeace nu l'a slăbit, ci mai ales l'a îndemnat să lupte cu ardoare. Acum este anul, la alegere și-a luat partea cuvenită din luptă și nu mai departe decât Joi, nainte de Crăciun, ne povestea cu bucurie despre deștep-tarea ce o vede în popor dela alegeri și adunări încoace. Atunci fusese adecă în Arad, la ședința consistorului plenar. Luniă trecută îl cercetase părintele protosincol Ciorogariu. Il aflase vesel, căci așa credea: trecuse peste boală, Sâmbătă chiar părea că a înfruntat primejdia... Seara s'a stâns.

Și-a încheiat viața bogată în fapte românești.

Îndată ce la Curtea episcopescă din Arad s'a aflat despre moartea lui, P. S. Sa a înștiințat telegrafic pe toți protopopii dintre cari mulți s'au dus să-i dea cinstea cea din urmă.

„Tribuna“, ale cărei coloane au fost de atâtea ori ilustrate cu scrisesele lui Constantin Gurban, se asociază la doliul diecezei și în-genunchiând la mormânt zice:

Fie-i pomenirea vecinică și lăcaș să i-se deschidă lui în ceata dreptilor.

Inmormântarea protopopului C. Gurban.

Falnicul stâlp al neamului și al biserice sale, fericitul în Domnul protopopul Constantin Gurban, acoperit de glia rece, zace deja de ieri în mormântul și pământul lui gătit de mâna a tot puternicului D-zeu.

O mulțime de prietini și popor, cu un cuvânt toți cei ce-au avut știre de dureroasa întâmplare, cu lacrimi în ochi alergat-au la cosciugul lui rece și mut pentru ca să dea

rămășițelor sale ultimul onor și ultimul salut de despărțire.

Liturgia în decursul căreia s'a adus în biserică Ineului rămășițele pământești ale defunctului protopop, a fost pontificată de P. C. Sa Vasile Mangra, asistat de P. C. Sa Roman R. Ciorogar, protopresbiterii Ioan Georgea și Cornel Lazar, preoții: Zaharie Milian, Augustin Mihulin, Alexiu Vesalon, Ioan Petraș, Cornel Ursuț, Iosif Vuculescu, Nic. Drăganca, Ioan Popoviciu, Dimitrie Popoviciu, George Morariu, și Ioan Iercoșan, diaconii: Dr. Iustin Suci, Enea Joldea și Cornel Lazar.

Răspunsurile liturgice și funebre le-a executat corul institutului teol. ped. sub conducerea profesorului Trifon Lugojan.

Sicriul acoperit de nenumărate cununi a fost încunjurat de nemângăiați fică, ginere, nepoți și multe alte rudeni de ale reposatului.

După finirea prohodului P. C. Sa dl Roman R. Ciorogariu, prin o cuvântare foarte frumoasă, scoțând în relief cu deosebire caracterul și ținta vieții reposatului, îndeamnă poporul și publicul ascultător să urmeze calea bătută de acest mare bărbat al neamului și al bisericii sale, iar jalnicei și nemângăiatei familii îi adresează cuvinte pline de mângăiere. După acest act, convoiul însoțit de glasul jalnic al clopotelor plecă spre cimitirul unde avea să fie astrucat.

Intre cei mulți ce au participat la îngropăciunea fieiertatului protopop am putut însemna pe următorii: Dr. Ioan Suci, Mihai Veliciu, Vasile Goldiș, Procopie Givulescu, George Feier, Gerasim Serb, Augustin Boțoc, N. Popa, tutor orfanal, N. Mladin (Aletea), preoții: Ioan Morar, M. Gergari, S. Micluța, Filip Leuca, Tr. Terebenț, S. Buleu, S. Bălan, G. Moldovan, George Popoviciu, I. Moga, Iustin Monța și Arcadie Crâsnic iar dintre învățători Ioan Roșu, S. Hereț și învățătorii locului.

Convoiul s'a oprit naintea școlii, unde Dr. I. Suci, deputatul cercului a ținut o duioasă cuvântare, scoțând în relief luptele purtate de Const. Gurban pe teren național, ear la cimiter a vorbit învățătorul Dârlea. Toți am svârșit peste cosciug un pumn de țărână zicând: Fie-i răposatului amintirea vecinică!

Măceluri jandarmerești.

Jandarmii ear au escelat. Din Lugoș ni se telegrafiază adecă următoarele:

La fabrica de fer a societății pe acții brașovene din Nándorhegy (Caras-Severin) lucrătorii au proclamat greva. Se înțelege, ei erau năcăjiți și direcția fabricii a cerut jandarmerie, pentru orice eventualitate. Duminecă trei lucrători au atacat pe un jandarm, trântindu-l la pământ. Ceilalți lucrători se căzneau să-i rețină pe colegii lor; jandarmii cu toate acestea au tras în mulțime și astfel au căzut morți 9 muncitori ear alții mulți sunt greu răniți. Dela Caransebeș au plecat acolo două companii de soldați (reg. 43).

Despre îngrozitorul măcel al gendarmilor se comunică următoarele amănunte:

Societatea, care exploatează minele dela Nándorhegy, a trimis din serviciu pe un lucrător cu numele Fazekas pe care apoi l-au arestat geandarmii pentru provocare și ațâțare la revoltă. Detaliile nu se cunosc.

Lucrătorii, soții lui Fazekas, au plecat înarmați asupra primăriei să scape pe Fa-

zekas din prinsoare și au tras — conform raportului oficial — foc de revolvere asupra primăriei.

Gendarmeria, văzându-se amenințată, a tras salve de foc asupra mulțimei. La moment au căzut la pământ vre-o 30 lucrători, din cari 6 au murit îndată, doi peste câte-va ore, iar ceilalți grav răniți au fost duși la casele lor.

Numele celor morți e: Nicolae Dimitrie, Sinál Károly, Petricza Vilmos, Schmidt János, Nicolae Romu, Pittl János, Iancu Duleu, Mersz András și Piren János.

Protopretorele dela Caransebeș a descins la fața locului și conduce investigarea. Se așteaptă și sosirea procurorului și a judeului de instrucție.

Intre cei morți sunt 3 Români, toți capi de familie.

Cercetarea e în curs.

Privitor la măcelul dela Bilke, întâmplat cu prilejul alegerii de primar, se telegrafează de asemeni, că *dintre cei răniți au mai murit 10 inși*. Și acolo au fost trimiși soldați.

M. Sa despre sufragiul universal.

La 22 Ianuarie M. Sa a primit în audiență o delegație rutheană, care l-a rugat ca și Ruthenii să fie împărtașiți de aceleași drepturi ca alte neamuri.

M. Sa a zis:

„Guvernul meu, după cum a înștiințat, în luna viitoare va depune în Reichsrath planul privitor la schimbarea legii de alegere. Puteti fi convinși, că la ducerea în stărsit a acestui lucru greu guvernul Meu va avea în aproape vedere dreptul și interesele tuturor neamurilor și își va da silința de a se da fiecăruia putința de a-și valida părerile. Tocmai de aceea Vă asigur pe D-Voastră, care v'ați prezentat în numele Rutenilor, că schimbarea legii de alegere va fi cu grije și pentru poporul D-Voastră. Pentruca lucrarea asta să se poată însă desăvârși, e trebuincioasă remanerea în pervazul legilor. Asta aștept dela toți și de aceea vă îndemn și pe D-Voastră: folosiți-vă de trecerea ce o aveți în popor, pentru a se înăbuși orice demonstrațiuni cu ascuțit și de neîncredere, pentrucă acestea nu la pace duc, ci la înveninarea neînțelegerilor dintre naționalități. Sentimentul pacinic al neamurilor ce stau aproape de tron o să ușureze schimbarea legii de alegere așa fei, ca noua lege să fie potrivită vremurilor în cari trăim“.

Coaliția maghiară ar putea și ea să ia aminte!

«Românii din Statul-Ungar».

Rar a fost o carte — ori mai bine zis: un autor — prigonită în felul cum a fost prigonită cartea «Românii din Statul-Ungar» de dl Russu Șirianu.

Lunia trecută trebui să stee înaintea senatului de punere sub acuzare dela Oradea. Acolo a fost achitat, numai procurorul a apelat.

Eri, Luni, a stat la tribunalul din Arad, unde apelase adică osânda de 400 coroane ce-i dase judele cercual pentru-că din cartea susnumită nu a trimis (din București!) un exemplar procurorului din Oradea-Mare,

După apărarea isteață a d-lui avocat Dr. Iustin Marșieu, tribunalul a redus pedeapsa la 40 cor. Procurorul n'a făcut apelată. Dl Russu n'a apelat nici d-sa. Bine că a scăpat cu atâta.

Imigrări în America.

Sargent, șeful biurolui de imigrări Statele-Unite, în zilele acestea a publicat statistica imigrărilor din 1904—1905; date publicate luminează din mai multe puncte de vedere această chestiune importantă.

Cea mai importantă dată în această statistică e că în anii 1904—1905 au imigrat cu totul în America 1,025,499 persoane. Punctul cel mai important și întristător pentru țara noastră e că *din Monarchia Austro-Ungară*, — care în 1861 a fost reprezentată numai cu 14 imigrați — în cei doi ani trecuți au emigrat 275.693 de persoane prin aceasta ocupă locul prim dintre toate statele.

Cel mai mare contingent l'a dat Ungaria. Din cele 375.693 de imigrați 163.703 s'au născut din Ungaria, cari după naționalitate sunt part așa:

Unguri	45.300
Slovaci	51.009
Nemți	25.759
Poloni	22.007
Români	7.107
Ruteni	3.268
Izraeliți	6.238

Ceilalți au fost de naționalități diferite. Tinta celor mai mulți imigranți a fost Pennsylvania pentru minele de cărbuni și fabricile unde au călătorit 15.226 unguri, 27.552 slovaci, 13.717 nemți și 2.038 români.

Sunt interesante cifrele, cari arată starea materială a diferiților imigranți; când au sosit pe pământul Americii. Așa de exemplu: 50.865 de englezi au dus în țara noastră 2,924.080 dolari, 59.495 imigranți din Germania 3,600.845 dolari; 52.368 slovaci 6,182 dolari; 46.030 unguri 695.109 dolari; 22.007 poloni 330.105 dolari.

Presidentul Roosevelt a luat măsuri, să se tipărească statistica esactă a imigrațiilor în Ungaria. Congresul probabil se va ocupa cu chestia aceasta și pentruca să pună la dispoziție imigrărilor va înainta următorul proiect de lege:

a) eschiderea tuturor ce nu știu carte;
b) eschiderea acelor cari au ajuns a treia mită etate.

c) se va satori o sumă mai mare de bani pentru fiecare imigrant, pentru caz de boală sau infirmitate.

Afară de acestea vor face proiect de lege și pentru ordinea societăților de navigație cari au mai mare parte la sporirea numărului imigranților.

Pentru noi sunt importante datele arătate, în ce proporție a crescut numărul imigranților din monarchia Austro-Ungară anul 1861 încoaci.

Eată datele:

1861	13	1891	7
1865	518	1895	3
1866	87	1900	11
1867	392	1901	11
1870	4.425	1902	17
1875	7.658	1903	20
1880	17.267	1904	17
1885	27.309	1905	27
1890	56.199		

Tot Seghedinul — fruntea

Până acum așa se credea, că Dobriș e cel mai «prima» între Unguri. «Că de acolo au făcut-o adecă mai lată, în de «rezistență»... Insuș Kossuth do Dobrișin zisese: «Mă închin în fața națiunii»...

Adevărat, că ajungând la Seghedin, zisese și unguirilor de aici: «Mândrie a națiunii!»... Ei bine, aceștia au și dat acum dovezi, că sunt — fruntea Ungurimei.

În ședința dela 22 Ianuarie a municipalității ei nu s'au mulțumit cu accentuarea să perziste în lupta de «rezistență», ci onorabilul Bito János, de meserie pescar, a propus următoarele:

- 1) Să se institue în oraș o gardă națională (polgárőrség) din 5000 seghedineni, ca la 1848, — căci cătane, polițiști și jandarmi nu le trebuie.
- 2) Fiecărui membru al gardei să i-se dea o pușcă Mannlicher, cartușe, revolver și sabie;
- 3) Să se dea 200 săbii oficerești și
- 4) în fiecare suburbii câte un tun Uchatius.
- 5) Celelalte municipalități să fie invitate a cere și ele aceleași lucruri.

Că s'a găsit o glavă cu asemenea idei — epocale, nu ne miră. În sfârșit Seghedinul e patria ardeiului (paprica) și oamenii iuți au de regulă și idei multe și de tot felul.

Ne miră numai un lucru: presa maghiară consacră coloane acestei prostii!

Se vede că starea de ex-lex este epoca tuturor imposibilităților și ajung la renume de patriot întrânsa oameni cari în vremuri normale ar fi trimiși — la casa de nebuni.

Din străinătate.

Lupte de baricade în Hamburg.

Adunarea de Vineri a cetățenilor în chestiunea reformării legii electorale, a dat prilej de mari ostentațiuni socialiste. Muncitorii vapoarelor *Alster* s'au pus în grevă și publicul aștepta înzadar sosirea vapoarelor. În port circulau vapoare mici, pe cari socialiștii provocau prin placate mari pe muncitori să ia parte la demonstrație. La adunarea socialiștilor a luat parte o mulțime colosală. S'au pronunțat discursuri aprinse, împotriva proiectului de reformă electorală a țării, iar la sfârșit s'a făcut o colectă pentru revoluționarii ruși. Seara demonstrațiunea a degenerat în mari turburări. *Muncitorii au ridicat mari baricade și polițiștii a făcut mai multe răniți contra lor. Douăzeci de polițiști au răm s raniți, unul a fost omorât.* Polițiștii au dat foc la o baricadă. *Muncitori au fost răniți 300 de inși.* Pagubele comercianților sunt peste 50.000 mr.

ÎNFRÂNGEREA LUI BALFOUR.

Fostul prim-ministru pierde 4000 de voturi. — Trîmful liberalismului economic și politic.

Alegerile engleze se anunță bine pentru cabinetul Campbell Bannermann.

Aceste rezultate, atât de strălucitoare ce sunt ele, nu sunt nimic pe lângă evenimentul capital al primarului scrutin: înfrângerea lui Arthur Balfour la Manchester.

Fostul prim-ministru a fost bătut cu 2000 voturi.

O asemenea deplasare de sufragii ar fi fost extrem de semnificativă și față de un deputat oarecare. Când învinsul este leaderul partidului conservator, moștenitorul Salisburyilor și a Beaconsfieldilor, omul care a fost în timpul celor din urmă cinci ani șeful unui guvern extrem de tare și fericite, revirimentul indică o evoluție completă a corpului electoral.

Efectul campaniei fiscale a lui Chamberlain întrece tot ce s'ar fi putut imagina. Căci, nu trebuie să ne înșelăm, alegerile se fac numai pe chestia liberalismului economic și politic. Liber schimb sau protecțiune. Mâna liberă pretutindeni sau pumnul strâns.

Poporul englez, simplist dar practic nu s'a lăsat înșelat de marile tirade imperialiste denunțând pe little Englanders. De la prima lovitură, el a discernat partea sa, a văzut interesele sale primordiale, proprietatea sa expusă la o dublă amenințare prin protecționismul lui Chamberlain și prin redutabili aliați ai unei politici exterioare care a ajuns la criza din luna lui Iunie. Verdictul este limpede. El repudiază această teorie «a represaliilor» al cărui nume singur este un strigăt de războiu. El cere o politică reală și pacifică, Fair play.

Acesta este un fapt extrem simptomatic, mișcarea pornind din Manchester metropola industriei. Conservatorii au pierdut cele cinci locuri ce le posedau acolo. Catastrofa a fost completă.

Din România.

Rezultatul alegerilor. Iată rezultatul alegerilor parțiale pentru Camera și Senat:

Buzău. Colegiul II de Camera: P. P. Carp, conservator 695 voturi ales. N. Sibiceanu, guvernamental 617.

Vlașca. Colegiul II de Camera: C. Dimulescu, liberal cu 370 voturi ales. N. S. Papadat, guvernamental 216. V. Miculescu, cons. 114.

Roman. Colegiul I de Senat: Petre Missir 69 voturi. Ștefan Ciuntu 67 voturi. Biuroul a proclamat baiotaj.

R-Sarat. Colegiul I de Senat: Ion M. Alecsandrescu, guv. 97 voturi ales. Al. Djuvara, liberal 86 voturi.

— **Serbarea Botezului.** Vineri, 6 Ianuarie, s'a oficiat cu ceremonialul obicinuit Botezul.

La orele 10 dimineața s'a oficiat un serviciu religios în biserica Sf. Dumitru din strada Carol, de către P. S. S. Arhiepiscopul Nifon Ploesteanul, vicarul Sf. Mitropolii, înconjurat de înaltul cler.

După terminarea serviciului religios, la orele 10, s'a format cortegiul religios, în frunte cu P. S. S. arhiepiscopul Nifon Ploesteanul, însoțit de arhiepiscopul Calistrat Orleanu, Sofronie Vulpescu și numeroși preoți îmbrăcați în sfințele odăjdii și purtând icoane.

Cortegiul a mers la chioșcul de pe cheiul Dâmboviței.

La orele 11 și 30, sosesc în trăsură deschisă AA. LL. RR. Principele Ferdinand și principele Carol, îmbrăcați în uniforma școlii militare.

AA. LL. RR. ascultară serviciul religios pentru sfințirea apelor, după care corul a cântat «In Iordan botezându-te tu Doamne».

După terminarea serviciului divin, la orele 12, P. S. S. Arhiepiscopul Nifon, înconjurat de înaltul cler și urmat de AA. LL. RR. precum și de toate persoanele oficiale asistente, s'a scoborât la cheiu, pe tribuna anume construită pe marginea Dâmboviței.

În sunetul muzicelor și în bubuitul tunurilor, S. S. Arhiepiscopul Nifon a aruncat crucea în Dâmboviță.

Cinci persoane, cari așteptau întrate deja în apă, s'au repezit s'o prindă. Ca în totdeauna, de un lung șir de ani, crucea a fost prinsă de cunoscutul T. Ionescu Florarul, care vinde de obicei fructe în fața cofetăriei Rigler.

A. S. R. Principele Ferdinand dimpreună cu Prințul Carol și toate persoanele oficiale urcară apoi scara și primară defilarea trupelor.

Defilarea, comandată de dl general Hiotu, s'a făcut în ordinea următoare: Batalioanele 2 și 6 de vânători, regimentele 6 și 21 de infanterie și 1 de geniu, comandate de generalul R. Boteanu; regimentele 2 și 10 de artilerie, comandate de generalul Coșcâlcă; o companie de pompieri, regimentele 3 de călărași și 2 roșiori; o companie de tren și una de gendarmi călări, cari încheie defilarea.

Trupele în genere au defilat admirabil.

De peste săptămână.

Coaliția și Români. *Președintele partidelor aliate, Kossuth Ferencz, a adresat d-lui Dr. T. Mihali, președintele clubului parlamentar al naționalităților, o invitație pentru a lua parte la întrunirea ce se va ține în Budapesta la 26 crt. întru a se sfătui asupra chipului de-a ajuta familiile rezerviștilor chemați sub drapel.*

Credem a ști că d-l Mihali nu va lua parte la întrunire, ci punctul de vedere al partidului naționalităților îl va face cunoscut prin o adresă pe care o va trimite președintelui coaliției.

La aceiași invitație a lui Kossuth, baronul Podmaniczky, președintele liberalilor, a răspuns simplu că «nu dorește a lua parte la sfat».

Kossuth și Români. *Kossuth Ferencz scrie un al doilea articol către Români, tot pe coarda prieteniei, spunând că Ungurii și Români n-au motive să se dujmănească ci să trăiască frățește.*

Din întreaga scrisoare, mai însemnat este pasajul unde Kossuth recunoaște că «maghiarizarea Românilor, a unui popor de 2½ milioane (trei milioane, dle Kossuth!) este peste putință» și ast-fel kossuthiștii nici nu vor asta, ci numai să dea prilej Românilor să învețe ungurește pentru a se putea înțelege cu Ungurii...

Fiindcă-i «peste putință» maghiarizarea, kossuthiștii s'ar mulțumi și numai cu aceea, ca să învățăm ungurește.

Și noi vrem asta, dar nu de sălă, ci să învețe cei cari au nevoie de știința limbii arpadiane.

Thaly Kálmán, președintele de onoare al kossuthiștilor, a ținut la 21 c. o vorbire în cercul literar Toldy din Pojon. În chip senzațional el a atins și situația politică. Bătrânul «kurucz» vede situația în culori negre. Zice că țara ear stă în fața unor primejdii ca pe vremea lui Bach și Schmerling. A făcut apel ca toți Ungurii, fărăosebire de partid, să-și dea mâna.

Svon, senzație. Presa maghiară informată de «Figyelő» aduce știrea despre un memorandum al Românilor către M. Sa. Scopul memorandumului ar fi a contribui la deslegarea situațiunii politice. «Figyelő» știe și cine a redactat memorandumul: Dr. Vlad.

După știrile noastre, clubul naționaliștilor nici n'a discutat, nici n'a luat hotărâre în privința asta.

Sărbii radicali și kossuthiștii. La 22 Ianuarie municipalitatea orașului Neoplanta a decis, cu 39 voturi contra 33, să nu ia la cunoștință adresa ministrului de interne, care după ce a nimicit întâia hotărâre a municipalității (de a nu primi darea de bună voie, nici să trimită banii disponibili direcției financiare) în a doua adresă admoniază municipalitatea și o face atentă la urmările legii.

Cel care a dus lupta și a dat tonul a fost Balia Aladár, președintele kossuthiștilor. L'au secundat sărbii radicali Dr. Branco Ilici și Iasa Tomici. Căpitanul orașului Demetrovici și-a arătat îngrijirile, că slujbașii vor ajunge astfel dați afară din slujbă. Dr. Balla s'a angajat să țină el familia căpitanului și ca acesta să se întabuleze pe casa sa.

Plini de bucurie kossuthiștii au adresat lui Kossuth o telegramă, în care cu însuflețire îl salută și — laudă pe Sărbii radicali.

— **Fișpanul Kovács Gusztáv — greu bolnav.** Din Budapesta se anunță, că starea fișpanului bătut în Dobrițin, *Kovács Gusztáv*, s'a întors spre rău. O rană dela cap s'ar

fi cangrenat și nefericitul e amenințat cu intoxicația.

Se știe, că Kovács a convocat din nou cangregație pe 27 I. c., având de gând totuși să se instaleze. După semne însă, bietul Kovács Gusztáv se va instala... nu mai mult în Dobrițin, ci alt undeva — pe veci. Aceasta este însuși presimțirea lui, căci cătră un prieten, care l-a cercetat și care voia să-l mângâie, spunând, că spiritele s-au liniștit în Dobrițin și că instalarea lui va merge acum fără greutate, a zis următoarele:

— Douăzeci și șapte? Ce va fi atunci? Cu greu voiu putea merge eu la Dobrițin. Mi-e frică, să nu merg cu totul alt undeva, mai departe.

Rana dela cap mă doare din ce în mai cumplit. Eu sunt cu totul isprăvit, prietene!

Dacă presimțirile nefericitului nu sunt exagerate, ori dacă medicii vor constata, că ranele nu se pot vindeca în interval de 20 zile, acuzații din Dobrițin — precum se anunță — vor fi din nou puși în arest preventiv.

— **Știre personală.** Dl. Ioan Kalinderu, care precum am anunțat, a venit în Ungaria, după cum ni-se comunică, a fost ieri în Budapesta, unde a vizitat muzeul comercial și industrial și Academia maghiară, unde a fost primit de bibliotecarul șef Szily Kálmán.

— **Boboteaza în Viena.** Ni-se scrie:

Eri s'a serbat la noi în Viena Botezul Domnului cu mare paradă, la altar au slujit d-nii preoți militari Dr. Virgil Cioban profesor și Dimitrie Iancovici, ear răspunsurile le-am cântat noi corul soldaților din regimentul de infanterie nr. 51. Două muzici militare aduceau pe soldați la biserică.

La rugăciunea pentru împărat și la sfințirea apei o companie de soldați au tras salvele de onoare intonând muzica imnul după fiștecare salvă.

Noi ne simțim veseli la inimă că putem sărbători zile mari ca acestea și aici în marele oraș. Vă rog să binevoiți a publica aceste puține rânduri în «Tribuna» numărul viitor de Duminecă. Nicolae Pârnavan, sergent major.

— **Pentru biserica din Comlăuș,** cu prilegiul petrecerii dela Crăciun au solvit următorii: Reverendissimul domn protopop tractual Mihail Leucuta, (Șiria) 10 cor., George Bogdan, (Agris) 3 cor., Virgil Mihulin, preot local 2 cor., Ioan Roșu, învățător (Buteni) 1 cor., Elena Silaghi, (Kétegyháza) 60 fil., Gavriil Șandor, învățător (Seleuș) 40 fil., Aich Nandor, (Ujszentanna) 80 fil., N. N. 40 fil. Deci suprasolviri au încurs o sumă de: 20 cor. 20 fil., iar total suma de: 248 cor. 70 fil., din care sumă detragând suma de 122 c. rămâne un venit curat de: 126 cor. 70 fil. Comlăuș, la 1/14 Ianuarie 1906. George Brădean, cas-sarul corului. Dimitrie Simea, învățător dirigent de cor și muzică.

— **Salarul prezidentului republicei.** Acum din prilejul alegerii noului prezident al republicei franceze, nu va fi poate fără interes a se ști, câtă plată are șeful statului francez. Pentru reprezentare prezidentul capătă 1,200.000 franci pe an, 100.000 deci pe lună. Locuința are în palatul Elysée, vara în diferite castele regale de odinioară, ca de pildă în Fontainebleau și Rambouillet; aceste din urmă erau locuri favorite ale antecesorilor lui Fallieres, pentru că împrejur sunt păduri întinse pentru vânatoare. Dar speșele de reprezentare sunt de multe ori așa de mari, în cât nu se ajung din plată și parlamentul din caz în caz trebuie să voteze nouă sume.

— **Au luat-o razna sau bat câmpii.** Spionul budapestan al afacerilor române iar prostește presa maghiară. Toate ziarele maghiare, în frunte și mai pe larg «B. Hirlap», publica un comuni-

cat care dacă n'ar cuprinde și o mișlească insinuare, ar fi un curat caraghiozlic. Ci-că respectabilul domn Dr. Florian Duma, avocat în Oradea, ar fi dat «ponos» la minister în contra metropolitului Mețianu pentru că nu ar fi disciplinat pe vicarul V. Mangra, care așa și pe dincolo. Respectabilul domn avocat Duma, fiindu-i strimț metropolia, ci-că ar fi cerut dela ministru să delege patriarhia dela Carlovitz să facă dreptate!... Azi mâne o să cetim că se face apel la patriarhul din Constantinopol!...

De, așa se «informează» presa maghiară despre lucrurile românești.

— **Nou tren accelerat între Viena și Berlin.** Direcțiunea căilor ferate austriace va da circulațiunei un nou tren accelerat între Viena și Berlin. Noul accelerat va începe să circule la 1 Maiu.

— **Procesele «Poporului Român».** Luni, în 21 I. c. n. s'au dezbătut înaintea curții cu jurați din Budapesta, trei procese ale «Poporului Român» intentate de procurorul regesc din Budapesta contra dlui Dimitrie Birăuț pentru broșura «Adunări populare din Banat» și contra dlui I. Rodina pentru articoli «Limba noastră» și «Popor rătăcit» apăruti în «Poporul Român» din anii trecuți. «Duoii advocați vrednici — scrie «Pop. Rom.» — ne-au apărat, cari de și străini, spre lauda lor fie zis, l'au combătut cu atâta argumentare, și după ce l'a zdrobit (pe procuror!) și dl Birăuț cu legea de naționalități în mână, jurații unanim i-au achitat pe ambii acuzați».

— **Pără pentru a cincea poruncă dumezească.** Mai mulți domni dela oraș chefuiu de minune într-o cafenea. Mai cu voie bună dintre toți eră un tânăr, care și-a păpat întreaga avere de o sută mii coroane, ce a moștenit-o dela părinții săi. Pe la miez de noapte societatea se înmulțește încă cu un prieten. Acesta de câte ori își petrece are obiceiul de a zice: «Cinstește pe fatal tău și pe mama ta, ca bine să-ți fie pe pământ». Așa a făcut și acum.

Tânărul, care și-a păpat averea, s'a simțit atins, de aceea a dat în pără pe dl respectiv, pe motiv, că prin acestea vorbe și-a bătut joc de el.

— **Confiscat!** Ziarul «Debreczen» a fost confiscat de trei ori în săptămâna trecută, pentru articole și notițe scrise în ton necuviincios față de Majestatea Sa Domnitorul țării.

— **Bal la Curtea din Viena.** În sala mare de dans a Burgului din Viena, împodobită splendid cu flori exotice și gobeline, Sâmbată seara a fost un mare bal, la care a luat parte și M. Sa. Acolo erau arhiducii și arhiducesele, dignitarii Curții, întreg corpul diplomatic, ministri comuni și ministri austriaci, ministrul președinte ungar baronul Fejérváry, președintele și vicepreședintele Reichsrathului, deputații, capii autorităților militare și civile și alți membri ai aristocrației. Inceputul balului s'a făcut prin un cercle. M. Sa a distins pe toți membrii corpului diplomatic cu câte un cuvânt două, iar la urmă a lăsat să i-se prezinte damele, cari nu erau pân'acum introduse la curte. Damele i-s'au prezentat apoi arhiducesei Maria Iosefa.

În decursul dansului, M. Sa s'a plimbat prin sală grăind mai multor domni și dame. Întăiu i-a grăit arhiduceleului Leopold Salvator, cu care a schimbat numai câteva cuvinte. Conversația i-a lăsat pe arhiducelele vădit iritat și a făcut ostentație îndepărtarea arhiduceleului imediat după conversația cu Regele. Maiest. Sa a grăit apoi generalului Galgóczy, căruia i-s'a făcut rău și a trebuit să părăsească din vreme balul. Regele a mers d'aci la ministrul președinte Gautsch cu care a vorbit douăsprezece minute, după aceasta i-a grăit lui Fejérváry cu care a vorbit aproape tot așa de mult. Dintre diplomați mai mult a vorbit cu atașatul rusesc. Dintre dame, a agrăit pe contesa Héderváry, care era fără bărbat la serată. Dintre aristocrația ungurească numai trei înși au luat parte. Balul a durat până la miezul nopții. Regele a fost de față până la sfârșit.

— **Servitor de bancă înghețat.** Se anunță din Brașov: «Vozsmuk Miklós», servitorul dela filiala băncii de credit din Budapesta s'a certat cu frate-seu pentru ceva afacere cambială, și s'a dus apoi într-o cărciumă să-și înecă năcazul. Spre zece ciasuri seara, a plecat cătră casă, trebuia însă să treacă peste o punte îngustă, unde a alunecat și a căzut în gărlă. A căzut însă așa de

nefericit că și-a spart capul de un trunchiu. Dîmineața a fost aflat înghețat ca osul.

— **La conferența chemată pe 26 c. în Budapesta de Kossuth, vor lua parte și câțiva Croați.**

— **Disolvarea dietei croate.** Se anunță din Zagrab, că Dieta croată cu sfârșitul acestei luni se va disolva. Noile alegeri vor fi la 1 Martie 1906.

— **Corul din Gherla.** Pentru corul din Gherla (Szamosújvár) în favorul căruia s'a făcut apel la coloanele noastre cătră toți binevoitorii cauzelor noastre, după cum ni-se scrie a dăruit dl Ladislav Cormoș, partitura compozitorului G. Dima în preț de 20 cor.

I-s'aduce pe calea aceasta mulțumită și suntem rugați să facem nou apel cătră toți amicii înaintării noastre naționale.

— **Idil familiar.** Se anunță din Trencsény. Nevasta birșului Bajcsik István trata rău pe fiica sa vitregă și a alungat-o din casă. Birșul ne aflându-o acasă, s'a dus după dânsa și readucându-o, femeia a început să-l certe. La asta birșul s'a infuriat, a prins fetița și a izbit-o cu așa putere de părete, în cât i-a crepat capul.

— Iată-ți friptura, mânc-o! — a strigat aruncând capul neînsuflețit al fetiței la picioarele femeii. A doua zi, gendarmeria i-a deținut de amândoi.

— **Dare de samă și mulțumită publică.**

Cu ocaziunea petrecerii aranjate în 8 Ianuarie a. c. în comuna Maieru au încurs din taxele de intrare în total 210 cor. 20 bani, din care sumă subtrăgându-se erogatele cu 70 cor. 40 bani, venitul curat cu 139 cor. 80 bani, s'au administrat senatului bisericesc în scopul procurării unui harmoniu pentru corul bisericesc înființând. La această petrecere au binevoit a suprasolvi următorii domni: Ioan Marta, 7 cor. 60 bani; Daniila Sanjoan, 5 cor.; Bachert Endre, 3 cor. 40 b.; Auchidim Partene, 2 cor. 60 b.; Adcodat Cocuți, 2 cor. 66 b.; Hozsda György și Buchsenspaner Oszkár, câte 2 cor. 40 b.; Dr. Andreiu Monda Alexandru Avram, Petru Hieșin, Balta Márton și Urmancsy Iános, câte 1 cor. 60 b.; Teodor Marțian, Ioan Roșu, Olajkás Sándor, Mihail Arpad, Márton Mór și Ieronim Groze, câte 1 cor. 40 b.; Ioan Marcu, 1 cor. 20 b.; d-na Raveca Pop, 1 cor.; Silviu Coruți, 60 b.; Leon Stefan, Wolf Gevürz, David Bulbuc, Emil Marcușiu, Dumitru Bașca, Alexandru Jorda, Gavriil Hieșiu, Ioan Sangeorzan, Silvestru Mureșan, Samson Cozonac, d-na Rode, Ioan Constantin și Pittel Albert, câte 40 b.; au suprasolvit fără a participa domni: Dr. Ioan Mălaiu, Weichherz Lajos, câte 5 cor.; d-na Boer Jánosné, Karácsonyi Simon, câte 4 cor.; Egy Miklós, cor.; N. Rodványi, 2 cor. și Taugner Mihály, 1 cor.

Primească marinimoșii contribuenți și pe această cale sincerele noastre mulțumite. Pentru comitetul arangiator. Maieru, la 16 Ianuarie 1906. Daniila Sanjoan.

Economie.

Arad, 26 Ian.

Bucureștii — corfați! Sub titlul acestuia organul din localitate «Aradi Közlöny» își arată satisfacția, că la apelul lansat de camera comercială din Arad către reprezentanții industriei și a comerțului maghiar de a espune mărfuri la expoziția națională din București: nu s'a aflat un singur maghiar care să răspundă și astfel expoziția națională din București e corfată din partea — Ungurilor!

Ne spuue apoi că motivul e de caracter politic, pentru că România sub felurite pretexte, protejiază mișcarea naționalistă între Români d'aici.

Oricare ar fi însă acest motiv, noi credem că expoziția din București va putea suporta corfa — Ungurilor. Nu știm însă cum ar suporta fabricanții Ovrei din Ungaria revanșul României, când patriotismul de dincolo ar răspunde la această presumpție ridicolă d'aci nainte tot prin — corfe!